

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXIX Kovas - March 1, 1984 Nr.9

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LIBANO PAMOKOS

Svarbiausia - nepasitikėti draugais

Vytautas Meškauskas

Kaip atsitiko, kad JAV - super valstybė Nr. 1 - vėl pralaimėjo mažai Sirijos valstybei su 9.2 milijono gyventojų? Sirija savo naftos neturi ir jos gyventojų uždarbio vidurkis nesiekia nė 2,000 dolerių į metus. Tiesa, joje yra apie 7,000 sovietų karių su raketų baterijomis, tačiau jos negali atsverti sustiprinto 6-tojo JAV laivyno smogiamosios jėgos.

Techniškas atsakymas į tą klausimą gali būti toks, kad persvara nieko nereiškia, jei jos jėgos yra netinkamai išrikiuotos ir vienai pusei trūksta valios smogti visu smarkumu ir, be to, jei net neatrodo, kad laimėjimas tikrai vertas didesnių aukų bei rizikos. Visa tai galima numatyti iš anksto, todėl vyriausybės, ypač demokratinių kraštų, tokių konfrontacijų vengia. Kartu tačiau reikia atsiminti, kad tokiose situacijose paprastai atsiduriama ne pagal savo apskaičiavimus, bet norint paremti sau draugišką pusę, o toji, žinodama Amerikos galybę, nenori prileisti pralaimėjimo ga-

limybės ir nedaro pati visų reikalingų pastangų pergalei ar pakenčiamam kompromisui.

JAV istorija nuo Vietnamo karo turi eilę panašių pavyzdžių. Bet šį kartą kalbame ne apie Centro Ameriką, bet Vid. Rytus, konkrečiai - Libaną. Kaip atsimename, ta valstybė yra labai trapi - joje yra bent 16 religinių sektų ir dvi gubai daugiau politinių sambūrių. Bet ji nesugriuvo nei per 1958 m. krizę, nei per 1975-76 metų pilietinį karą, nes daugumai kovojančių sektų ir grupių ten geriau gyventi negu kur kitur, pvz. prisijungus prie Sirijos.

Marinų, prancūzų, italų bei britų išlaipinimas Beirute turėjo sudaryti atmosferą tinkančią taikingoms deryboms. Ji vis dėlto nebuvo pakankamai gera, kad galima būtų kalbėtis pačiame Libane. Konferencija tuo reikalu buvo sušaukta Zenevoje, kur paprastai visados sprendžiami - ir labai retai išsprendžiami - komplikuoti klausimai.

(Nukelta į 2 psl.)

GRANDINĖLĖ VEŽA POPIEŽIUI
CLEVELANDO MIESTO RAKTĄ

Clevelando miesto meras George V. Voinovich, susidomėjęs šv. Kazimiero sukakties iškilmėmis Vatikane, vasario 23 pakvietė Grandinėlės vadovus Aleksandrą ir Liūdą Sagius į miesto valdybos rūmus ir paprašė, kad jiedu įteiktų popiežiui Jonui Pauliui II auksinį Clevelando miesto raktą.

Linkėdamas laimingos ir

sėkmingos kelionės, meras Voinovičius pastebėjo, kad popiežius patirsias gražiausią išpūdį, kai pamatys iškiliają Grandinėlę šokant lietuvių tautinius šokius. Grandinėlė, reikšdama merrui padėką už išskirtinį dėmesį ir suteiktą garbę įteikti popiežiui miesto raktą, apdovanojo jį lietuviška juosta.

■

Lietuvos nepriklausomybės atgavimo sukaktį New Yorko lietuviai iškilmingai paminėjo vasario 19 d. pradėję 11 val. ryto iškilmingomis pamaldomis Apreiškimo parapijos bažnyčioje, kur šv. mišias koncelebravo kun. klebonas J. Pakalniškis, kun. A. Račkauskas ir kun. dr. J. Grabys. Pamokslą pasakė kun. J. Grabys ir tikinčiųjų vardu žodį tarė Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis. Giedojimo bažnyčios choras vadovaujamas V. Ralio.

Tolimesnė minėjimo programa prasidėjo 3 val. p. p. Kultūros židinyje, Brooklyne. Atidarymo žodį tarė ALTo skyriaus pirmininkas inž. Algis Sperauskas pakviesdamas atsistojimu tylos minute pagerbti žuvusius už Lietuvos laisvę kovotojus. Po vėliavų įnešimo buvo sugiedoti JAV ir Lie-

EMILIJA ČEKIENĖ

tuvos himnai. Invokaciją sukalbėjo kun. V. Palubinskas. Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis trumpu žodžiu palygino dabartinę mūsų tautos padėtį su praeitimi.

Gana ilgokai, jautriai ir griežtai kalbėjo senatorius Alfonsas D'Amato pabrėždamas, kad Lietuva ir kitos tautos privalo pačios spręsti savo krašto reikalus be svetimųjų prievartos. Jisai smerkė tuos, kurie prievarta braunasi į svetimus kraštus, kankina žmones ir toliau bando apgauti pasaulį savo "gerais" norais. Daugiausia buvo tikama sovietų vadams pamininti ir jų pavardes.

Buvo perskaitytos New Yorko valstijos gubernatoriaus Mario Cuomo ir miesto burmistro Ed Koch proklamacijos. Pagrindinę kalbą pasakė inž. Jonas Jurkūnas iš Chicagos. Jis trumpai nušvietė visas lietuvių tautos kovas už laisvę įvairiais laikotarpiais. Daugiausia dėmesio skyrė VLIKui, bet nesumažino reikšmės nei vienos kitos institucijos bei organizacijos nei pavienių asmenų įnašo kovose už Lietuvos laisvę.

Prelegentas paminėjo ne vien mūsų veiklos teigiamas puses, bet atvirai priminė ir trūkumus. Kad savo buvimą laisvėje įprasmintume jis atkreipė dėme-

(Nukelta į 4 psl.)

Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas
JAV Kongrese

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 66-ta metinė sukaktis buvo paminėta JAV kongrese. Vasario 21 d. minėjimas buvo senate. Čia sen. Charles H. Percy pasakė daugiau kaip ketvirtį valandos užtrukusią kalbą, primindamas Lietuvos garbingą praeitį, sunkų sovietinį pavergimą; ypač pabrėžė grubų religijos persekiojimą. Pažymėjo, kad dabartinė prievarta Lietuvoje yra gerai žinoma Amerikai, kad JAV niekada nepripažins Lietuvos užgrobimo, visada remdama Lietuvos žmonių laisvės siekimus. Pažymėjo savo ryšius su lietuviais, išryškindamas, kad jam malonu padėti lietuviams, energingai ko-

vojantiems dėl laisvės.

Vasario 22 d. minėjimas buvo Atstovų Rūmuose. Čia visų pirma maldą sukalbėjo vysk. Vincentas Brizgys. Pagrindinę kalbą Atstovų Rūmuose pasakė kongresmenas Frank Annunzio, pabrėždamas Lietuvos teisę į laisvę.

Minėjimuose dalyvavo iš Chicagos nuvykęs Amerikos Lietuvių Tarybos atstovai Petras Bučas ir Mykolas Pranevičius. Vysk. V. Brizgį į Kongreso rūmus atlydėjo kun. dr. T. Žiūraitis. Dalyvavo Lietuvos atstovas dr. St. Bačkis su žmona, dr. D. Krivickas su žmona, dr. K. Jurgėla, P. Petrutis, dr. J. Genys, M. Samatienė.

New Yorko miesto įstaigoje meras Ed Koch įteikia lietuviams proklamaciją Vasario 16 dienos minėjimo proga. Stovi iš dešinės: Marcelinas, Adomėnas, Ed Koch, W. Ward, Vytenis ir kiti. L. Tamošaičio nuotr.

Grandinėlės delegacija Clevelando miesto valdybos rūmuose. Iš kairės: Ingrida Bublienė, meras George V. Voinovich, Renė Motiejūnaitė, Aleksandra Sagienė ir kun. Gediminas Kijauskas, S. J. T. Gasparik nuotr.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Įvairvalgia*

Sirijos džiaugsmas gali būti neilgas. - Arabų vienybės mitas.
- Ar Izraelis galėtų sutvarkyti ko JAV nepajėgė?
- Prezidento Reagano aiškinimas.

Marinų atšaukimas iš Libano buvo aiškus Sirijos laimėjimas. Ji paliko dominuojanti jėga Libane, išskyrus Izraelio okupuotą dalį. Atrodo, kad su Saudi Arabijos pagalba ir tarpininkavimu ji nori galimai greičiau išnaudoti susidariusią būklę. Jos paskutiniai pasiūlymai nutraukti Libano tarpusavio karą yra anuliuoti gegužės 17 d. sutartį su Izraeliu ir reikalauti jo kariuomenės atitraukimo. Tuo tarpu Sirijos kariuomenė būtų atitrauk-

LIBANO PAMOKOS

(Atkelta iš 1 psl.)

Iš pradžių niekas nenorėjo tikėti, kad Libano politikai galėtų susitarti, bet lapkričio 4 d. jie sutarė, kad gegužės 17 dienos sutartis su Izraeliu, kurią Gemaelio vyriausybė pasirašė JAV stipriai 'patariama', neturėtų būti ratifikuota (ko būtinai reikalavo Izraelis), bet ir neatšaukta (ko norėjo Sirija). Konferencija įgiliojo Gemayel nuvykti į Washingtoną ir su Reaganu surasti koki būdą tą sutartį apeiti. Gemayel tačiau padarė fatalinę klaidą, tuč tuojau neišvažiavęs į Washingtoną. Jis nusprendė pirmiausiai susitvarkyti su Sirija, bet jos prezidentas Assad nesiskubino Gemayelio priimti, iš dalies teisingindamas savo ligą.

Nepasimatęs su Assad, Gemayel gruodžio 5 d. nuvažiavo į Washingtoną. Per tą laiką JAV sudarė vad. strateginį sutarimą su Izraeliu ir pasižadėjo jam paspausti Libaną ratifikuoti gegužės 17 d. sutartį, ką prezidentas Reaganas, pasimatęs su Gemayel, ir padarė. Anot The Economist, Gemayel tada padarė antrą klaidą, nesuaukdamas Zenevos konferencijos ir pranešęs jai apie savo nepasisekimą.

Mat, po pirmųjų posėdžių Zenevoje palikti ekspertai surašė 22 straipsnių planą Libano politinei reformai. Tas planas nebuvo galutinai baigtas, tačiau davė pagrindo kalbėtis toliau, kas ir buvo padaryta. Sausio 4 d. Falangos partija paskelbė 20 str. memorandumą, kuriuo padarė daug nuolaidų kitom partijom, bet Gemayel delsė su Zenevos konferencijos sušaukimu. Tai sukėlė druzų įtarimą, kad jis iš viso nenori sutarimo, bet dominavimo. Išiliepsnojo naujos kautynės, kurios prezidentui Gemayel nebuvo laimingos. Nepadėjo ir jo priešų pozicijų apšaudymas didžiosiomis JAV laivyno patrantomis. Kovos daugiausia ėjo miesteliuose, kautynės buvo labai judrios, kada laivyno artilerija nedaug padeda, ypač kai dar norima išvengti per daug civilių aukų.

Per tą laiką prezidentas Reaganas visą laiką teigė, kad jis marinų iš Libano neatšauks, nors opozicija viduje prieš jį ten laikymą didėjo. Pagaliau jis turėjo jį nusileisti.

ta tik Izraeliui pasitraukus, ir tai pagal arabų Lygos nutarimą, nes toji Lyga sankcionavo Sirijos kariuomenės įžygiavimą į Libaną 1975 metais, ten kilus pilietiniam karui. Savime aišku, kad Sirijai pageidauja ir sau palankesnės vyriausybės, nors, atrodo, sutiktų su prezidento Gemayelio pasilikimu prezidento poste.

Amerikiečiams ir vakarų europiečiams atšaukus iš Libano savo karius, prezidentas Gemayelis gali atsispirti prieš Sirijos reikalavimus tik Izraelio remiamas. Kitaip sakant, būklė pasidarė panaši į buvusią po Izraelio invazijos į Libaną sustabdymo. Tada JAV pasiūlymė padėti Libanui susitvarkyti ir privesti prie visų okupacinių kariuomenių, veikiančių tame nelaimingame krašte, atšaukimo: palestiniečių, Sirijos ir paties Izraelio. Faktinai atitaukta - ir tai ne visai - buvo tik palestiniečių armija.

Valstybės Sekretorius Shultzas, kalbėdamas antradienio senato biudžeto komitete, dalį kaltės už JAV tarpininkavimo nepasisekimą metė Izraeliui, kuris pereitą rugsėjį atšaukė savo kariuomenę iš Beirutą dominuojančios aukštumos. Izraeliui pasitraukus ją užėmė Sirijai palankūs partizanai, kas privedė prie Gemayelio vyriausybės karinių nepasisekimų.

Dabar falangistų - dešiniųjų krikščionių - radijas pradėjo skleisti gandus, kad amerikiečiam traukiantis Izraelis vėl pasiūlys savo kariuomenę tolyn į Libaną, bet tai daugiau noras kaip faktas. Tiesa, Izraelis pasiuntė 30 šarvuotųjų kolonų į šiaurę ir net bombardavo kai kurias vietas, tačiau aiškino, kad tai ne parėmimui Gemayelio vyriausybės, su kuria neturi diplomatinių santykių, bet tik neleidimui susigrupuoti palestiniečių teroristams. Faktinai, Izraelio viešoji nuo-

monė yra prieš naujus karo žygius Libane -- pasitenkintų ilgesniui savo kontrolėje pasilaikydami geroką dalį pietinio Libano. Iš ten, tarp kitko, lengva smogti į Sirijos sostinę Damaską, kas Sirijai duoda pretekstą palikti savo kariuomenę bent Libano Baaka slėnyje, savo sostinės apsaugojimui.

...

Grižkime prie pačios Sirijos... Ar jos Dovydo laimėjimas prieš Goliatą iškels ją į viso arabų pasaulio vadus? Kad tam patikėti -- reikia prileisti, kad arabai yra vieningi. Tačiau tai yra - tiesa, labai patvarus - mitas.

Iš tikro arabų vienybė pradėta linkniuoti šio šimtmečio penktam dešimtmetyje, tačiau visi bandymai pasiekti kokios nors vienybės tarp egzistuojančių valstybių - kurių kai kurios, kaip Libija ir Jordanas, atrodo dirbtinės - nuėjo niekais. Faktinai tarp arabų valstybių galima išskirti aiškiančias tris grupes: Šiaurės Afrikoje Marokas, Alžirija ir Tunisas, Rytuose prie Persijos įlankos esančių turtingų nafta valstybių grupę su Saudi Arabija priešakyje ir viduryje tarp jų, jau 1200 metų kovojantis dėl pirmenybės, Kairo-Damasko-Bagdado trikampis. Istoriniai, jei viena iš to trikampio valstybių pradeda veržtis pirmyn, kaip dabar Sirija, kitos trikampio valstybės Egiptas ir Irakas susideda prieš ją. Tas vyksta ir dabar.

Sirija, nors gauna pašalpos iš Saudi Arabijos, yra Irano sąjungininkė. Iranas jai duoda bilijoninę pašalpą, kad ji neleistų Irakui naudotis naftos tiekimo vamzdžių linija per Sirijos teritoriją. Dėl to Irakui sunkiau kovoti su Iranu, nes jam sunkiau perduoti savo naftą. (Jis gali naudotis tik vamzdžių linija per Turkiją, arba gabenti laivais per Hormuzo sąsiaurį, kurį Iranas ža-

■ Iš kitos pusės

Vėl atsirado krūva neperžiūrėtų laikraščių... Kiek pastangų pilką gyvenimą pristatyti galimai iškilmingiau! Štai, pavyzdžiui, TĖVIŠKĖS ŽIBURIUOSE skaitau:

"Pasikalbėjimas su šv. Kazimiero sukakties centrinio komiteto pirmininku rašytoju ir kolegijos dėstytoju Vytautu Volertu."

Skamba labai iškilmingai, bet vaizdo pilnumui dar reikėtų pridėti parašytų knygų pavadinimus ir kolegijos vardą, o gal ir amžių gale pažymėti. Tuo tarpu to savaitraščio metrikoje redaktorius save tituluoja sutrumpintai:

"k. dr. Pr. Gaida", visai nesenai dar buvo "Gaidamavičius".

Ką reiškia mažoji 'k'? Kunigą žymime 'kun.'. Ar tai reiškia, kad antras titulas jam svarbiau, už tat jų sutrumpinimui negaila dviejų raidžių? Ta proga su pagarba reikia prisiminti kun. dr. Juozą Prunskį, kuris paprastai tik pavarde ar jos inicialais pasirašo.

Bet kaip išsiversti, jei aprašomas žmogus nėra nei kunigas nei daktaras? DRAUGO "Dviejuose Horizontuose" skilties autorius, kurio pavardė, slapyvardė ar inicialai nerado vietos vasario 4 d. Nr., aprašydamas Lino Kojelio pareigas Baltuosiuose Rūmuose, pabrėžia:

"Kartą stebėjau, kaip į 'Amerikos Balso' rūmus įi atvežė valdžios limuzinas su SPECIALIU šoferiu."

Ar gali būti ir 'nespecialus' šoferis? Jei aš ką nors pavėžinėčiau be užmokesčio, galėčiau tur būt vadintis GARBĖS (honoris causae) šoferiu. Reikia įsidėmėti.

Pabaigai šis tas iš SKAUTŲ AIDO p. m. gruodžio mėn. Nr. Ten redaktorius v. s. (vyr. skautininkas) Antanas Saulaitis, SJ savais žodžiais atpasakoja 10 Dievo įsakymų:

"6. Aš, visagalis Dievas, noriu tavo laimę kurti. Tau nereikia nertis iš kailio ar siausti. Kai kiti žmonės vertinami kaip asmenys, o ne kaip daiktai, žmogus nepraranda savęs tarp minčių ir svajonių, o randa tikro džiaugsmo".

Nenoriu ginčytis, bet man daugiau patinka paties Dievo redakcija: "Nepaleistuvauk". (vm)

da užblokuoti, kam JAV ir D. Britanija labai priešiasi.)

Su Iraku draugiškus santykius palaiko, ir net paramą jam siunčia, ne tik Persijos įlankos valstybių grupė, bet ir Jordanas, kuris bijo Sirijos pretenzijų, o taip pat ir Egiptas, kuris nenori suardyti dabartinio pajėgų balanso. Jei Irano-Irako karas kaip nors pasibaigtų, Sirija staigiai pasijustų priešišku valstybių apsupta.

...

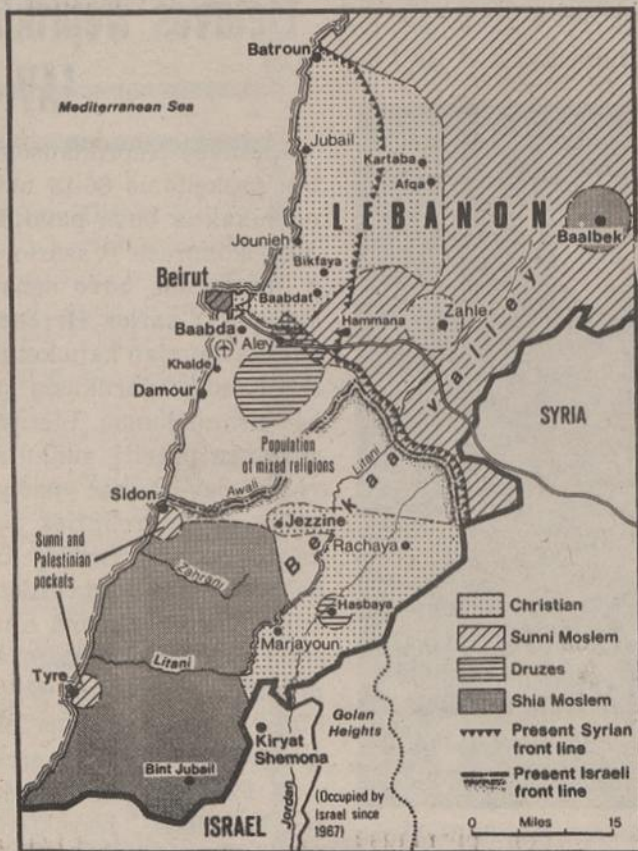
Pereito trečiadienio spaudos konferencijoje prezidentas Reaganas, atsakydamas į klausimą ar Sirija laimėjo, pareiškė:

... ne, aš nemanau jog būtų galima sakyti, kad mes jau pralaimėjome. Aš žinau, kad dalykai neatrodo skaisčiai - ne taip, kaip per paskutinius pusantų metų... Taip, (mūsų) pajėgos buvo atšauktos į laivus, bet tol kol yra taikingos išeities šansas, mes stengiamės ją pasiekti. Tol kol yra šansas, aš nepasiduosiu ir nepasakyčiau ką gi - nieko nepadarysi, ir mes nepabėgome, bet tik pasitraukėme ir lengviau apginamas pozicijas.

Jis taip pat pareiškė pasitikėjimą Valstybės Sekr. Shultzui ir sakė nereikalingas ir nepriimsias jo atsistatydinimo.

Susidariusios padėties paraiškinimui reikia atsiminti, kad buvęs Izraelio krašto apsaugos ministeris Ariel Sharon 1982 m. gegužės 22-27 d.d. viešėdamas Washingtone atidengė savo planą pulti Libaną, sunaikinti PLO ir sudaryti stiprią centrinę vyriausybę Beirute. Tuo laiku buvęs Valstybės Sekretorius Haigh tam neprieštaravo. Izraelis puolė birželio 6 d.

Kaip tik dabar paaikėjo, kad kai kurie PLO elementai siekė sutarimo su JAV, kurios sutiktų oficialiai su PLO kalbėtis, jei ji pripažintų Izraeliui teisę egzistuoti. Iš PLO pusės pasikalbėjimams vadovavo dr. Isam Sartawi, kuris 1983 metų balandžio mėn. buvo iš Sirijos atsiųsto teroristo nušautas Portugalijoje. Paklaustas apie tai Sekretorius Shultz paaikšino, kad kontaktų su PLO niekada netrūko, tačiau problema esanti ne komunikacija, bet jos turinys.

Religinis pasiskirstymas Libane.

One Thing More...

Discover the spirit of St. Francis with the daughters of Chicago's own Mother Theresa Dudzik.

For more information write to:

Superior General
1220 Main Street
Lemont, IL 60439

OWNER/OPERATORS —
 RINGLE EXPRESS NEEDS OPERATORS WITH TANDEM AXIE TRACTORS. COMPANY PAID HEALTH INSURANCE, PENSION & OTHER EXTRAS.

1-800-447-6770.

(9-14)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

LIETUVIAI TURI PAKANKAMAI VALIOS GINTI SAVO LAISVĘ

Lietuvos gen. kons.
Aniceto Simučio žodis
Vasario 16-sios minė-
jime Brooklyn, N. Y.
1984 m. vasario 19 d.

JAV-bių prezidentas Reagan paskutinėje savo kalboje Kongresui išsireiškė, kad kai kas esą abejoja "ar mes (amerikiečiai) turime pakankamai valios ginti tautą ir laisvę." Parafrazuodami šį prezidento išsireiškimą mes galime savęs paklausti: "Ar mes, lietuviai, turime pakankamai valios ginti savo laisvę?" Neabejojau, kad į šį klausimą galime atsakyti teigiamai akivaizdoje visos eilės įvykių.

Kai 1941-jų metų vasarą po vienerių metų sovietinės okupacijos švistelėjo viltis atgauti Nepriklausomybę, visa tauta spontaniškai sukilė kaip vienas žmogus.

Mūsų nelaimė paskui sovietinius okupantus atskubėjo į Lietuvą vokiškieji okupantai, pašalinę tautos valią sudarytą sukiliminę vyriausybę ir jos vietoje pastatė savo Civilverwaltungą. Ir čia tauta nenuleido rankų. Tuojau buvo sudarytas pagrindis prieš naciškuosius okupantus, pareikalavęs daug aukų tiek pačioje Lietuvoje, tiek nacių žmonių naikinimo lageriuose.

Kai 1944 metais antrą kartą grįžo į Lietuvą sovietiniai okupantai, geriausi tautos sūnūs su ginklu rankoje beveik dešimtį metų beviltiškoje kovoje gynė lietuvių tautos laisvę. Kaip 1941-jų metų sukilimui vadovavęs velionis dr. Brazaitis išsireiškė: toje kovoje buvome vieni. Buvome geležine uždanga nuo Vakarų pasaulio atskirti. Tad laisvasis pasaulis apie tą mūsų žūtbūtinę kovą kaip ir negirdėjo. O tai guvo žiauri kova pareikalavusi dešimties tūkstančių geriausių mūsų tautos sūnų gyvybių ir šimto tūkstančio tremtinių į Sibiro dykumas pradžiai.

Bet tai ne galas — lietuvių tauta nenustoja kovoti už savo laisvę iki šios dienos. Tą taip iškilmingai mums patvirtina gausi pagrindžio spauda ir jos darbuotojai, kurių didelis skaičius pūdomas sovietinės Rusijos kalėjimuose ir darbo stovyklose. Iš tūkstančių paminėsiu tik kelis mūsų tautos dvasios milžinus, kaip Balį Gajauską, prof. Petrą Paulaitį, Viktorą Petkų, Julijų Sasnauską, prof. Vytautą Skuodį ir Vytautą Terlecką.

Kartu su lietuviais kalintais ir vėliau į Vakarus patekęs tulas Cheifecas, prieš porą metų išėjusioje knygoje aprašo įvykį su ilgiu metam nuteistu Petru Paulaičiu. Kartą jį išsišaukė Saugumo majoras ir pasiūlė rašyti malonės prašymą. Paulaitis atsakė: "Pilietis majore, įsivaizduokite, kad vyksta karas su Kinija. Mao šalininkai paima jus į nelaisvę ir siūlo: atsisakyk Rusijos, savo komunistinių įsitikinimų ir tada paleisime. Ar jūs priimtumėt tokį pasiūlymą? Majoras atsako: ne. Tad kodėl jūs man siūlote tą patį?"

Saugumietis nuleido galvą ir vos girdimai sako, kad be pareiškimo jog gailitės ir atsisakote savo įsitikinimų, jums reikės sėdėti iki galo tuos 35-ris metus. Suprantu, — atsakė Paulaitis ir išėjo iš saugumiečio kabineto. Šis mūsų tautos dvasios milžinas ir šiandien tebepūdomas sovietų kalėjime.

Kaip visa eilė pavyzdžių rodo, maža lietuvių tauta turi pakankamai valios ir drąsos ginti savo laisvę, jei tik jos turės didžiosios Vakarų pasaulio galybės, nuo kurių tikrovėje priklauso laisvės išlikimas mūsų planetoje.

**NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ**

Vasario 19 LT Namuose. Korp! Neo-Lithuanai, Chicagos skyrius minėjo Vasario Šešioliktąją. Įžangai, prie pulto, kalba Korp! Neo-Lithuania Chicagos skyriaus pirmininkė Rasa Plioplytė. Kiti iš kairės: poetė Eglė Juodvalkė — skaičius pagrindinę minėjimo paskaitą, skyriaus sekretorius Paulius Deveikis ir skyriaus vicepir. Kazė Brazdžionytė. Prie vėliavos iš kairės: Loreta Deveikytė, Jonas Savickas ir Danutė Gauriliūtė. V. A. Račkausko nuotr.

Neišėjusiems sugrįžti

Eglė Juodvalkė

Eglės Juodvalkės žodis, pasakytas 1984 m. vasario 19 d. Lietuvių Tautiniuose Namuose, Chicagoje, minint Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 66-tą sukaktį.

Minėjamą rengė Korp! Neo-Lithuania Chicagos skyrius.

Ir vėl Vasario šešioliktoji. Ir vėl su šukiais ir prakalbom primename vieni kitiems vieną iš svarbiausių ir reikšmingiausių lietuvių tautos pasiekimų — nepriklausomybės atkūrimą ir jo paskelbimą prieš 66-rius metus. Iš praeities semiamės stiprybės ateities darbams. Ar bent stengiamės tai daryti — džiaugiamės tuo, ką sukūrėme, prisimename tai, ką turėjome, kelias savaites minime didžiausią lietuvių tautinę šventę. Bet kas po to? Skambūs šukiai, raginimai dirbti lietuvių nuaidi praėitį, o mes liekame amerikietiškoje dabartyje tuščiom rankom iki sekančios šventės.

Liūdniausiai nuteikianti yra jaunimo ir vidurinėsios kartos padėtis. Jauni žmonės ir viduriniokai minėjimuose pasirodo tik vilkdami kojas, iš pareigos jausmo tėvams. Minėjimuose jie nuobodžiauja, nes visos kalbos jau daug kartų girdėtos, nieko naujo nesaiko. Iš renginių jie išeina nieko nepasisavinę, kartais net lietuvišku žodžiu neperšimetę su bendraamžiais. Kur ieškoti įkvėpimo darbams? O kokius darbus atlikti reikia? Ko tikisi iš užsienio lietuvių, krašte gyvenanti, tautos dalis? Ko tikisi Lietuvos jaunimas? Tai svarbūs klausimai, nes išeivija tėra pagalbinis vienetas, kuriam pirmiausia turėtų rūpėti kovojančios

tautos lūkesčių patenkimas.

Kaip patirti ko reikia Lietuvos lietuviams? Ne partiečiams, karjeristams ar egoistams, bet tiems lietuviams, tai saujelei žmonių, kurių pastangos, siekiant laisvės, yra mūsų įsitikinimo, kad lietuvių tauta nori laisvės ir kitokios valstybinės santvarkos, pagrindas.

Mūsų žinios apie tokius asmenis yra labai ribotos — jos pasiekia mus dažniausiai per pagrindžio spaudą. Apie jaunimo padėtį mus pasiekia tik trupiniai, žinios apie moksleivių ar studentų išdaigas ar pokštus, nukreiptus prieš tarybinę valdžią — nepriklausomos Lietuvos trispalvės iškėlimą kur nors Vilniuje ar Kaune Vasario 16-tosios proga, elgetos tarbos užkabimą Lenino statulai ar panašius veiksmus. Išgarsėja kelių jaunuolių, kaip susideginusio Romo Kalantos ar Juliaus Sasnausko pavardės, bet bendrai Lietuvos kovojančio jaunimo lūkesčiai lieka mums nežinomi.

Neseniai Vakarus pasiekė naujo neoficialaus Lietuvos leidinio "Lietuvos Ateitis" septintasis numeris, išleistas 1983 m. rugpjūčio antroje. Jis pradamas laišku užsienyje gyvenančiam jaunimui, kuriame rašoma: "Brangūs Tautiečiai, Kur mes bebūtume — Jūs Čikagoje ar Adelaidėje, mes čia Lietuvoje, dar kiti — Praviškių ar Permės lageriuose, visi mes esame vienos tautos, visi mes vienos tėvynės — LIETUVOS vaikai. Mūsų skirtingi likimai, bet vienas kraujas. Mažam mūsų kraštui istorija lėmė sunkią ir savitą dalį". Toliau laiške pastebima, kad atvykstantis į Lietuvą jaunimas nėra tokios, kokią

prisimena jų tėvai. "Viskas bus pasikeitę, ar negrįžtamai išnykę". Tos, buvusios Lietuvos laiško autoriai pataria ieškoti paprastų žmonių akyse, debesyse virš Lietuvos miškų, kai kuriose etnografinėse šventėse ar bažnyčiose.

Toliau rašoma: "Atvykite pas mus. Mes Jūsų laukiam. Tik atvykite švarūs — neleiskite, kad priešas Jus suteptų, saugokitės, kad nepanaudotų Jūsų savo užmačiom. Budėkit. Nesiduokit nuperkami, apgaunami ar užmigdomi. Lietuvio — sovietinės imperijos kalinio santykis su okupantu yra išreiškiamas trim priesakais — netikėk, nebijok, neprašyk. Jei Jums pavyks išlaikyti šiuos priesakus — Jūs laimėsite!" citatos pabaiga. Šiuo laišku Lietuvos jaunimas kreipiasi į užsieny gyvenančius sunkiu Lietuvos Bažnyčiai laikotarpiu. Kunigai suimami, o jaunimas terorizuojamas. Lietuvos Bažnyčia, pažymi laiško autoriai, kurios kunigai dešimtį metų nebuvo areštuojami, pereina iš veiklos į aukos fazę. "Daroma viskas, kad lietuvių tauta, Bažnyčia, liktų be gyvybės, bedvasė, mieganti. Tai daroma dviem būdais — iškraipant faktus ir kerštaujant — terorizuojant ir žudant kunigus. Ligšiol buvę antraeiliai piliečiai, Lietuvos katalikai tampa priešais. Jų persekiojimas stiprėja. Kultūrinis genocidas, pasak laiško autorių, darosi vis rafinuotesnis. Galutiniu okupanto tikslu nurodomas ne rusinimas, o žmogaus nužmoginimas, sielos pavergimas antikristiškam valdžios mechanizmui. "Lietuvos Ateities" leidėjai tiki ypatinga lietuvių tautos dalia. Jie klausia: "Ką privalome daryti?" ir taip at-

(Nukelta į 4 psl.)

VASARIO 16-toji NEW YORKE

(Atkelta iš 1 psl.)

sį į keturis punktus, būtent:

1. Jausti pareigą ir visiems aktyviai dalyvauti lietuviškame gyvenime.

2. Remti ir organizuoti paramą lietuviškam darbui.

3. Nesierzeliuoti, jaust pagarbą vieni kitiems.

4. Nepamesti vilties ir tvirtai tikėti Lietuvos prisikėlimu. Kaip viso to siekti kiekvieną iš tų 4 punktų jis plačiai išryškino. Paskaita buvo publikos aplovismentais pertraukiama ir sulaukė visuotinio pritarimo.

Meninę programos dalį atliko solistė Regina Žymantaitė-Peters, sopranas, akompanuoja jant William Vendice, Metropolitan operos dirigentui. New Yorko lietuviams ji pasirodė pirmą kartą ir neapvyly. Publika ilgais plojimais rodė entuziazmą ir vėliau nuomonių pasikeitimais teigiamą įvertinimą. Salėje buvo ir lietuvių muzikų bei dainos ir muzikos meno mėgėjų, kurių nuomone solistui yra svarbu sugebėti palenkti klausytojus į save, patraukti dėmesį ir tų, kurie ateina klausyti ir priešingai nusiteikę. Be to, vieni klausytojai žavisi vien gražiu, švelniu balsu, kiti daugiau aukštomis gaidomis ar vien tik turiniui atitinkama vaidyba. Sol. Regina šioje programoje puikiai ir laisvai patenkinio visų aukščiau minėtų klausytojų skonį.

Su naturalia vaidyba ir giliu įsijautimu padainavo operos arijų ir kletoją lietuviškų dainų, juk menas, sakoma, kalba visom kalbom ir todėl menininkai atkreipia dėmesį ir svetimųjų klausytojų mūsų visų lietuvių džiaugsmui ir garbei. Kartais klausytojai norėtų daugiau lietuviškų dainų nei svetimų, bet operų arijose yra daugiau galimybių solistams pasireikšti. Profesionalų muzikų nuomone, jų tarpe muz. Jono Žuko, muz. Nijolės Ulėnienės ir kitų Regina Žymantaitė-Peters scenoje pasirodė puikia laikysena, naturalia vaidyba ir jausmingu gaidų išpildymu, kaip su ilgu patyrimu scenos mene. Ji padainavo: Dove sono, iš Figaro vestuvės operos W. A. Mozarto; Kur bakūžė samanuota S. Šimkaus; Debesėliai J. Stankūno; Tu Che Di Gel, iš operos Turandot G. Puccini; M'ama P. Mascagni ir Mano sieloj šiandien šventė J. Tallat-Kelpšos. Paminėtina, kad šia daina žavisi ir svetimtaučiai klausytojai keldami ovacijas pakartojimui.

Scena buvo kelianti patriotinę nuotaiką P. Jurkaus išdekoruota tautiniais motyvais. Po meninės dalies

Neišėjusiems sugrįžti...

(Atkelta iš 3 psl.)

sako: "Lengviausia atsakyti tiems, kurie yra už groty — jie jau daro. Ką daryti mums, gyvenantiems čia, Lietuvos žemėje, irgi žinome, — darysime viską, kiek pajėgsime, kad nebūtų gėda pžvelgti į akis mūsų kaliniams kunigams, ateinančioms kartoms, Amžinajai Tiesai. O kaip gi tu, Broli, gyvenas toli nuo Tėvynės, galėtum mums padėti?" Duodami trys pasiūlymai: "Visų pirma, jei gali — grįšk. Gal tau šis kvietimas yra netikėtas ir nerealus, gal užpykdys ne vieną vyresniųjų. Jei ir įmanoma grįžti Lietuvon, tai tikriausiai Tau tai būtų labai skaudu, kaip skaudu buvo ir tavo tėvams palikti Lietuvą ir išvykti svetur. Tačiau tai labai svarbu dėl Tavo paties ir Tavo būsimų vaikų. Vieta kur žmogus gimė ir augo suriša jį visam gyvenimui, ypatingu ryšiu. Ta prasme tu turi kitą tėvynę. Todėl tavo grįžimas būtų auka vardan būsimų Tavo vaikų. Suprantame, kad tai per daug sunku. Bet grįžti reikės. Jei negalėsite sugrįžti dabar — gyvenkite grįžime, gyvenkit Jono Meko žodžiais: nuolatiniame kelyje į Lietuvą". (Laiškas ištisai buvo atspausdintas Dirvoje Nr. 6, 3 psl. Red.).

Šis raginimas, nukreiptas į užsienio lietuvių jaunimą, yra toks netikėtas, kad jį verta giliaus pastudijuoti. Juk siūloma neišėjusiems sugrįžti ir sugrįžti tam, kad jų vaikai ateityje būtų tampriau surišti su Lietuva, ne kaip su tėvų ar senelių tėvyne, bet kaip su savo pačių gimtine.

Siūlymas ne tik netikėtas, bet tikrai nerealus. Ne vien dėl to, kad kažin ar atsirastų net ir saujelė tokių, kurie niekieno neverčiami, ryžtųsi važiuoti į Lietuvą gyventi tokioje santvarkoje, prieš kurią mažiau ar daugiau kovoja daugelį metų. Ką jie galėtų atlikti tenai? Ar būtų net įmanoma užtikrinti ten gimusių vaikų tamprų ryšį su Lietuva, kai ir šiandien netrūksta ten gimusių tautiečių, kurie nutautėja? Kaip gyventi tokioje represinėje santvar-

buvo perskaitytos rezoliucijos. Programai vadovavo Rūta Dragunevičiūtė, be rods pirmą kartą, bet savo pareigas puikiai atliko. ALTo pirm. inž. Algis Speauskas dėkojo visiems šio Lietuvos nepriklausomybės 66 metų sukakties minėjimo darbuotojams, programos dalyviams vienu ar kitu būdu talkinusiems ir visiems gausiai atsilankiusiems tikslu paminėti šią istorinę lietuvių tautos šventę.

koje asmenims, pratusiems prie visai kitokių sąlygų? Kaip reikėtų pasirengti tokiai aukai? O tai tik pirmieji klausimai, kurie išskyla. Čia ieškoma daugiau negu didvyrių ar didmoterių...

Ar ir kiti Lietuvos jaunimo siūlymai užsienyje gyvenantiems tokie nerealiūs? Ne. "Antra kuo tu galėtum mums padėti, — tai padaryti, kad budelis neliktų nežinomas ir bevardis. Kad įvykdžius Naująjį Įstatymą būtų išpildytas senasis — teisingumas. Todėl mes dėkingi Tau už aktyvų dalyvavimą savaitėje, skirtoje pavergtai Lietuvai paminėti ir kituose panašiuose renginiuose". (Čia turbūt omeny turima Amerikos pavergtų tautų savaitė). "Remkite juos ir dalyvaukite juose, ir ne vien dėl Lietuvos — tegul pasaulis budi, tegul jis žino, kad Apokalipsės žvėris įžulėja! Lietuvai — tai bus Jūsų meilės aktas. O pasaulį Jūs privalote perspėti, kad budėtų — tai Jūsų pareiga!" citatos pabaiga. Šis pasiūlymas jau gerokai praktiškesnis. Visi žinome kaip svarbu yra garsinti Lietuvos ir kitų pavergtų tautų padėtį, nepagailėti laiko ir jėgų tiems darbams. Tai per daug iš mūsų nereikalauja, tik netingėti. Juk visada atsiranda tokių, kurie suorganizuoja demonstracijas, eitynes, žygius, bet kiek iš jų neranda atgarsio platesniuose visuomenės sluoksniuose.

Paskutinysis prašymas toksai: "Vienybė su mumis maldoje. Ne tik su mumis, bet ir su visais geros valios žmonėmis, išpažintais Avinėlio ženklą. Net ir tie, kurie nesate Baž-

nyčioje, kurie dar nežinote Kristaus ar praėjote pro jį neatpažinę. Geros valios žmonių malda yra didžiulė energija, galinti sustabdyti bedugnę riedantį pasaulį ir apsaugoti ramia ir tylią dvasios Lietuvą — mūsų Tėvynę, mūsų mažąją Lietuvą". Laišką pasirašė Lietuvos jaunimas. Trečiasis raginimas lengviausiai išpildomas. Jis nereikalauja jokių ypatingų pastangų, ypač iš tų, kurie ir taip melžiasi.

Tokie tad yra trys Lietuvos jaunimo prašymai laisvojo pasaulio lietuvių jaunimui. Vienas lengvai realizuojamas, antras kiek sunkiau, o kitas — beveik neįmanomas. Ar tai viskas, ką galime atlikti? Toli gražu. Iš visų vis labiau akis mums draskančių problemų, noriu priminti tik vieną — kalbos klausimą. Su kartėliu kreipiuos į savo bendraamžius, kurie deja, savo tarpe lietuvių kalbos beveik nebevartoja. Nė kiek nesistebėčiau, jei šis raginimas nerastų atgarsio — ne tokie pienurniai, kaip aš, ne vieneri metai aimanuoja, kad nyksta lietuvių kalbos vartojimas, ypač jaunesniųjų tarpe. Visa bėda yra ne tai, kad nemokam lietuviškai — ne. Vyresniam žmogui užkalbinus jaunesnįjį, jaunuolė ar jaunuolis beveik be išimties atsakys ne kita, o lietuvių kalba. Tačiau draugų tarpe, o čia nusikalstu ir aš ir kiti, kurie kalbos klausimais serga, pasidaro lengviau kažkaip nejučiomis pereiti į anglų kalbą. Po pasisveikinimo, kuris paprastai dar būna lietuviškas — labas — visas tolimesnis dialogas su seniai ar visai neseniai matytais bičiuliais vyksta ne lietuvių kalba. O kuo mažiau kalba vartojama, tuo labiau ji nyksta. Man atrodo, kad nereikia

bijoti, jog vaikai, prisirišę prie savo gimtinės Amerikos, praras bet kokią jausmą Lietuvai. Tikimybė didesnė, kad jie atkreips dėmesį, jog jų tėvai — mūsų vidurinioji karta, mano karta, savo tarpe lietuvių kalbos visai nevartoja. Argi galima tikėtis, kad jie norėtų mokytis kalbos, kurios jų tėvai nevartoja? O lietuvių kalbos išmirimą užsienyje privalome nustumti kiek galima toliau į ateitį. Šiandien po minėjimo, kai pasiskirstysim į grupes pasidalinti įspūdžiais, atkreipkite dėmesį kiek tų kalbų jaunimo ir viduriniųjų tarpe vyks lietuvių kalba. Ir susigėskime! Kuo daugiau lietuvių kalbą naudosisime, tuo labiau ji mums darysis sava.

ELECTRICIANS

Expanding Grand Prairie Plant has immediate openings for experienced ELECTRICIANS. Working knowledge of AC and DC Motor and Controls necessary. SCR Drive up to 400 Horsepower a plus. 5 years industrial experience. Up to \$25,000 per year including overtime. Non smokers only. Apply or call:

POLY AMERICA

2000 W. MARSHALL
GRAND PRAIRIE, TX. 75051
214-647-4374
EOE, M/F (7-13)

PRINTING

JOURNEYMEN

4 color strippers. Openings on second and third shifts. Wages based on experience and ability to perform. Publications and commercial work. All top quality. Send resume to: JAMES HOUVENER
PENDELL PRINTING INC.
1700 JAMES SAVAGE RD.
MIDLAND, MICH. 48640 (7-9)

REGISTERED NURSES

Clinton Valley Center, an adult psychiatric facility, located at 140 Elizabeth Lake Rd., Pontiac, Mich. has openings for Charge Nurses on Admission Wards on the afternoon shift. Must have one year experience. Equal Opportunity Employer. Hiring immediately. If interested, please contact Ms. Dolores Hardiman, Personnel Supervisor, at (313) 338-7241, ext. 252 or 253 for an appointment. (6-9)

OPPORTUNITY FOR SURGEON

To work and live in a small congenial community. Community has excellent opportunity for a General Surgeon. WRITE OR CALL (912) 564-7426
Administrator,
Screven County Hospital
215 Mims Road
Sylvania, Georgia 30467 (6-10)

BALTIC DELIGHT TOURS — 1984

TRUMPESNĖS KELIONĖS — 5 NAKTYS VILNIUJ, 2 NAKTYS RYGOJ, 2 NAKTYS HELSINKY. IŠ VISO 10 NAKČIŲ IR 11 DIENŲ.

KELIONĖS NR.	IŠVYKSTA	GRIŽTA	KAINA IŠ NEW YORKO ARBA MONTREALIO
401	Gegužės 30	Birželio 9	\$ 1394
402	Birželio 13	Birželio 23	\$ 1566
403	Birželio 27	Liepos 7	\$ 1566
404	Rugpjūčio 8	Rugpjūčio 18	\$ 1566
405	Gruodžio 26	Sausio 5	\$ 1175

ILGESNĖS KELIONĖS — 5 NAKTYS VILNIUJ, 2 NAKTYS RYGOJ, 3 NAKTYS TALINE, 3 NAKTYS HELSINKY. IŠ VISO 14 NAKČIŲ IR 15 DIENŲ.

410	Gegužės 30	Birželio 13	\$ 1538
411	Birželio 13	Birželio 27	\$ 1710
412	Birželio 27	Liepos 11	\$ 1710
413	Rugpjūčio 8	Rugpjūčio 22	\$ 1710

Į kainą įskaitoma kelionė Finnair lėktuvu, trys valgiai Pabaltijo kraštuose, kelionė MS George OTS laivu iš Helsinkio į Taliną ir atgal, sutikimo vakarienė Helsinky ir pusryčiai, Pabaltijo kraštuose kasdien dvi apžiūrėjimo ekskursijos, įskaitant Kauną ir Trakus. Keleiviai nakvos Helsinky Tomi, Taline Viru, Rygoj Latvija ir Vilniuj Lietuva viešbučiuose. Išvykimas iš JAV vakarinio pakraščio pagal asmenišką susitarimą.

Dėl informacijų kreiptis į Stephanie Horton. Tel. 212 683-9500

UNION TOURS, INC. 6 East 36 Street, New York, N.Y. 10016

Gaila, labai gaila...

Ilga Sovietų Sąjungos vado J. Andropovo liga lietuvių visuomenę šiaip ir anapus Atlanto nepaprastai jaudino. Nors ir dėl skirtingų priežasčių visi lygiai laukėme jo mirties ir svajojome daug šviesesnę ateitį.

Mūsų tarybiniai broliai tyliai dūsaudami meldėsi giltinei, tikėdamiesi ne tik liaudžiai, bet ir jos prievaizdoms užkrautos naštos palengvėjimo, nes Andropovas, net sirgdamas, jau buvo pradėjęs gąsdinti blatininkus, grasindamas kalėjimu už sabalinių kepurų, plytų, parketo ir iš komunalinių butų išsukinėtų misinginių rankenų bei kitų suvenyrų mainymą į kiaulės šonkaulius, jaučio šlaunis ir privatininkų vištas.

Girtuokliai riaugėdami

keikėsi, kad represavimo bausmėmis jau norėjo nubraukti apmokamą pagiriojimo laisvadienį, o pavyzdingi darbininkai aikčiojo iš skausmo, nes, įsakydamas smarkiau dirbti, ne vienam jau buvo įvaręs ir trūkį, už tai nežadėdamas nei papildomo medalio ir nei garbės rašto. Drebejo ir užmiesčio sklypeliuose susirentę vilas partiečiai, nes jau sklido gandai, kad lygybės ir brolybės ženklai visiems reikės nugriauti trečiąją aukštą.

Ramūs buvo gal tik nu-teistieji ir suglaudinti už virbų, nes jiems visi vadai garantuoja tą pačią gerovę.

Na, o išeivijoje, gaudydami žinias apie Sovietų Sąjungos prezidento ligą, jaudinamės dėl kitų priežas-

čių. Kai kurie trumparegiai laikraščiai, iš neapykantos pristigę kantrybės, jau buvo jį iš anksto numarinę, prakeikę ir skelbė, kad Sovietų Sąjungą jis valdys iš pragaro, nes jau pusė metų nepasirodo šiame pasaulyje. O prietaringesnieji dėl to tik dar labiau susirūpino, nes logika aiškiai rodė, kad tokiu būdu šis miręs vadas galys prezidentauti kraštui net per amžių amžius.

Bet mūsų tarpe buvo ir gudresnių tautiečių, kurie Andropovo mirties laukė kaip išganymo Lietuvai. Jų nuomone, ir politiniu įžvalgumu, per šią mirtį Sovietų Sąjungoje galys įvykti istorinis lūžis mūsų naudai. Juk Sovietijos vadų tarpe iki šiol yra buvę ir ukrainiečių, ir gruzinų, ir puszydžių, o pastarasis esąs net graikų kilmės. Tad kodėl nesitikėti, kad nauju šalies prezidentu ir generaliniu komunistų partijos sekretoriumi gali būti išrinktas ir lietuvis? Pavyzdžiui, gal net Petras Griškevičius ar generolas Petras Petronis? Juk tada net be karo Lietuva užvaldytų visą Rusiją. Net didesnius plotus negu kadaise Algirdas ar Vytautas Didysis! O tokiu atveju atpultų ir visas mūsų laisvės kovos reikalas. Juk kas gi čia išdrįs versti nuo sosto savą tautietį, užvaldžiusį tokią imperiją? Galėtume tada net ir tą milijoninį Lietuvos fondą jau vežti į Vilnių, nes garbingesnių istorinių laikų tikrai nesulauksime!

Deja... Gaila. Labai gaila. Ir vėl išrinko kažkokį Černenką, o ne Juodį ar Juodgirį... Vadinasi, ir vėl reikės lūkuriuoti kitos progos. Ak, tokia jau mūsų dalis...

KELIOS MINTYS BENDRAUJANTIEMS SU OKUP. LIETUVA

- Nesigirkite savo laisve ir neniekinkite savo brolių. Atsiminkite, kad gyvybė yra brangesnė už laisvę, nes, priverstas apsispręsti, žmogus visada mieliau pasirenka kalėjimą negu kartuves.

- Remdami savo tautiečius žinokite, kad duona greičiau galima nutildyti savo priešus negu akmeniu, o nuogam kelnės yra reikalingesnės negu kepurė.

- Sulaukęs garbingos senatvės ir neturėdamas dėmesio verto turto, neieškok tėvynėje savo pirmosios žmonos, nes savo pasirodymu tik bereikalingai pažadinsi jos vaizduotę ir sugriausi jos didelem pastangom susikurtą naują šeimą.

- Aplankęs tėviškę, neieškok prieš 40 metų po vyšnia užkastų savo auksinukų, nes, tau išvykus, giminės išraus visus savo sodo medžius ir be reikalo prisi-darys sau vargo ir nuostolio.

AMŽINAJAI VADŲ ŠLOVEI

Ar tu nosim smaila amžių knygą badai,
Ar žvelgi į pasaulį iš tolo, —
Greta vado vadai, priešais vadą vadai —
Generolai, sargai, ajetola...

Vadas valdo už mus, vadas mąsto už mus,
Už mus valgo ir geria lig soties,
Ir išaukštintas mūsų didis vadas nuožmus
Verčia kariamą kilpoj šypsotis.

O mes paskui vadus, kol gyvybė uždus,
Šliaužiam keliais, neklausę, ar verta,
Kaip šunelis glaudus jiems bučiuojam padus,
Kai mums rimbais per nugarą kerta.

Prie paminklų vadų klojam puokštes žiedų,
Graudžios širdys iš gailesčio virpa,
Ir net posmais raudų viens dėkojam už du,
Kad mums avino kailį nukirpo...

Po atominio karo...

JAV ginklavimosi priešininkai tamsios ateities iliustracijose vaizduoja tik šitokių žmogų, koksai būsiąs po atominio karo. Bet mums, — anot dr. J. Adomavičiaus, lietuviams, — dėl to neverta per daug gąsdintis. Juk ir toksai poatominis mūsų palikuonis dar turi ilgas kojas, tinkamas bėgti nuo priešų, abi rankas doleriams susirinkinti, kišenes tam lobiui susikrauti, elektronines ausis konkurentų apkalboms pasiklausyti ir net pailgėjusius ragus narsumui pademonstruoti. Taigi kaip nors su nesugadintu charakteriu pergyvensime ir šia pasaulinę katastrofą.

ATRADO ADOMO IR IEVOS BIOGRAFIJĄ IR FOTOGRAFIJĄ

Adomas ir Ieva išvaryti iš Rojaus

Rašytojas Jurgis Jankus "Šv. Pranciškaus varpelio" 1984 m. 1 nr. pateikia viso pasaulio nuostabai ne tik mūsų pirmųjų tėvų Adomo ir Ievos labai detalią biografiją ištrauką, bet net ir labai meniškai anais laikais pagamintą šios porėlės fotografiją. Kadangi, paties rašytojo žodžiais, visa tai yra "ne pasaka, bet istorija", kurią jis atkasęs savo

- Nesiųsk į Lietuvą jokių savo "Garbės lentų", nes atsiliepinimui mainais gali gauti kiaulių šerėjos me dalį.

prosenelės galvoje išsaugotame atsiminimų archyve, tai dabar nėra jokios abejonės, kad ši kartą išeivijos lietuvių istorijos mokslo pažanga jau sudrebinsime visą žemės rutulį. Tuo atadimu Jurgis Jankas ne tik suduoda atkirtį visokiems skeptikams, kreivatikiams ir bedieviams, bet ir Vatikano autoritetams, kurie mūsų pirmuosius tėvelius jau buvo pradėję laikyti tik legenda.

Mūsų patriotizmą ypač žadina faktas, kad Adomas ir Ieva, kaip cituojami dialogai liudija, jau tada kal-

(Nukelta į 6 psl.)

Pro mėlynus akinius...

(Atkelta iš 5 psl.)

bėjo taisyklingiausia lietuvių kalba, taigi čia patvirtinami ir seni poeto Andriaus Višteliausko moksliniai spėliojimai. Be to, Ieva Adomienė dar ir puikiai dainavusi (gal net kaip Gina Čapkas), tik trūksta duomenų, kurio mūsų kompozitoriaus harmonizuotas liaudies dainas ar originalius

kūrinius.

Šios mums cituojamos istorinės medžiagos spraga yra tik ta, kad tarp daugybės Adomo ir Ievos vaikų visai neminimi jų vyriausieji sūnūs Kainas ir Abelis. Negi Abelis būtų buvęs komunistas, o Kainas savo brolių reorganizuotos bendruomenės pirmininkas, tai Jurgis Jankus dėl šventos ramybės abudu sąmoningai nutylėjo? Lauktume atradėjo paaiškinimų, nes tai labai svarbu mūsų išeivijos istorijai.

PAJĖGUMO PATIKRINIMAS PRIEŠ SVARBŲ ŽYGI

Gydytojas: Puikiai suprantu, gerbiamasis, kad tie pakartotinai sapnuojami tūkstančiai premijos dolerių yra patrauklus turtelis. Bet aš labai abejoju, ar verta tamsitelei pradėti rašyti konkursui romaną. Matote, jau daug senų šriubų yra išbūrę, kiti nuo alaus surūdiję arba pavojingai kliba... Yra didelis pavojus, kad, patsai visai nenujausdamas, galite pradžioje parašyti veikalo galą, paabigoje — pradžią, o vidurį ir visai užmiršti...

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1984 m.

1 savaitės kelionės (2 naktys Maskvoje, 5 Vilniuje, 1 Maskvoje)

Birželio 10; Birželio 17; Liepos 22; Rugpjūčio 19
Rugsėjo 23 ir Spalio 07

	Chicago	NYC/Bostonas
	\$1530.00	\$1360.00
	\$1310.00	\$1140.00

2 savaitės kelionės

2 naktys Maskvoje, 5 Vilniuje, 5 Rygoje, 1 Maskvoje:

Gegužės 13	\$1485.00	\$1315.00
Liepos 09	\$1800.00	\$1600.00
Rugsėjo 17	\$1527.00	\$1335.00

2 naktys Maskva, 5 Vilnius, 1 Maskva, 6 Roma:

Rugpjūčio 5	\$2050.00	\$1880.00
-------------	-----------	-----------

Registracija, informacija ir brošiūros:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, IL 60643

tel. (312) 238-9787

■ Laiškai Dirvai

PASTABOS DĖL PASTABŲ

Anastazija Mackuvienė, turinti aštrią plunksną ir sklandų žodį, spaudoje su savo raštais pasirodo išimtinai tik reaguodama į Vasario 16-osios minėjimų aprašymus. Jei mano straipsnio Dirvoje Nr. 8 pagrindinė mintis buvo džiaugsmas dėl mūsų veiksmų bendro susitarimo ir išėjimo į viešumą drauge mūsų didžiosios šventės metu, parodant tendenciją eiti vienybės keliu, tai "kokia kaina?" klausia A. M. Kad LB priešinosi VLIKo įtraukimui? Bet rezultate VLIK buvo įtrauktas. Netaktiškai skelbiamas ir Valdo Adamkaus kvietimo klausimas, buvęs "ilgų derybų objektu". "Mylėkime Lietuvą ne žodžiais, bet darbais", kalbėjo Valdas Adamkus. Atrodo, kad ne tik darbais, bet ir žodžiais mes nepajėgiame mylėti, nes nemylime vieni kitų, tuo pačiu nemylėdami ir Lietuvos.

A. M. akcentuoja, kad ALTui jaunimas "rūpi ne mažiau, kaip LB"... Čia jau teigimas, reikalingas patikslinimo. Pasitikrinus esamus dokumentus, teko patirti, kad ALTas yra vienintelė Clevelando organizacija, per 27 metus mokyklai nedavusi nei vieno dolerio ir neatsakiusi teigiamai nė į vieną prašymą jai paremti. Aukos yra gaunamos net ir iš tokių organizacijų, kurios yra jau nutolusios nuo jaunimo, kaip Pensininkų Klubas, Moterų Sąjungos ir t.t. Tuo tarpu Bendruomenė remia mokyklą ir moraliai ir materialiai, dalyvauja patariamoju balsu posėdžiuose, įteikia pasiūlymus mokiniams dovanas, padeda stambesnėmis sumomis įsigyti mokslo priemonių. Lituanistinė mokykla daugumoje susidaro ne iš "jaunimo" ("jaunimas — jauni žmonės", taip nusako Lietuvių kalbos vadovas), bet iš vaikų nuo 5 iki 16 metų

amžiaus. Pavienių abiturientų, jau sulaukusių "rimto" 17 metų amžiaus, turime kelis, ir jie galėtų pasirodyti viešumoje, kaip stambesnės programos dalyviai. Bet siūlymas sudaryti pagrindinio minėjimo programą jų jėgomis yra naivus. Rūpestis jaunimu turėtų būti parodytas konkrečiai... O kaip galima išaiškinti šventės metu įvykusį incidentą, kai ALTos valdybos narės į sceną neleidžia jaunos, tautiniais drabužiais pasipuošusios lietuvaitės įteikti gėles? Esu tikra, kad susijaudinimas ir nusivylimas ilgai liks jos jaunoje širdyje. Tai tiek dėl "rūpesčio jaunimu".

Kas liečia mokyklų Vasario 16-osios minėjimus, reikia stebėti, kad dar A. M. nėra žinoma, jog tokie minėjimai vyksta mokyklose nuo pirmųjų jų įsteigimo metų laisvajame pasaulyje, ir kad juose visada dalyvauja tėvai. Čia vaikai pasirodo savo tėvams, seneliams ir draugams scenoje, į tą minėjimą sukaupę viso pusmečio darbo vaisius. Tai šventė, kurios nei ALTas, nei kuri kita institucija bei organizacija neturi teisės uždrausti.

Į viešumą išnešus visas šiukšles, visus posėdžių ginčus, nekreipiant dėmesio į rezultatus, vargu kas berizikuos posėdžiauti. Ir būsimieji kalbėtojai, nenorėdami tapti ginčų objektu, nevyks noriai į Clevelandą, kad vėliau neturėtų rausti, kai per spaudą bus kalbama apie jų nepriimtumą. Koks tikslas to straipsnio? Pasakyti tiesą? Kokią tiesą? Yra natūralu turėti skirtingas nuomones, bet netaktiška skelbti, kaip prieita prie tų nuomonių suliginimo. Autorė pasigedo reklamos vietinėje spaudoje. "Dėl jos sumažėjęs lankytojų skaičius"... Argi kada nors Clevelande pasirodė reklama prieš minėjimą su tikslu pritraukti dalyvius? Juk toks yra reklamos uždavinys. Tiesa, kad retkarčiais paskutinių puslapių apačioje būta pranešimų, jog lietuviai minėjo savo nepriklausomybės šventę. Ar tai didino dalyvių skaičių? Rezoliucija nebuvo perskaityta. Tai klaida, iš kurios galima pasimokyti. Bet tuo pačiu nebuvo skaitomos ir proklamacijos ir sveikinimai, kurie būtų užtesė minėjimo į ilgas valandas.

Einame prie aukų rinkimo. Nors dar toli gražu nesuvesti balansai, bet AM sielojasi, kad aukų gauta mažiau. Taip pat, kad salė "nebuvo pilnutėlė", tačiau šalia straipsnio nuotraukoj salė atrodo pilna.

Kam tiek daug pykčio?

Kam rašymai, kurie ne tik jaudina visuomenę, bet tar nauja okupanto propagandos aparatui, kurie tokių straipsnių telaukia ir jais gėrįsi?

Aurelija Balašaitienė

ANKSTOKAI PASIDŽIAUGTA

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyriaus vicepirmininkės p. Anastazijos Mackuvienės Pastabose dėl Vasario 16 minėjimo Clevelande (Dirva, 1984. II. 23) pasistengta parodyti, ko kia nenaudėlė, ta Lietuvių Bendruomenės Clevelando apylinkės valdyba. Tačiau kartu paaiškėja, kaip savaip taktiška ir ALT Clevelando skyriaus valdyba.

Ne vien dalyvių ar surinktų dolerių gausa turėtų būti vertinamas minėjimo sėkmingumas. Labai stengiantis, visur galima surasti trūkumų ir klaidų. Kaip bebūtų, šiemetinis minėjimas priskirtinas prie labiausiai pavykusių. Abu kalbėtojai buvo geri, viskas gana sklandžiai praėjo — neteko salėje iš gėdos kirsti. Kitaip tariant, nebuvo pažeistas šventės orumas, kaip jau nekartą praeityje buvo pasitaikę. Be to, išvengta nereikalingų tupinėjimų, plepėjimų, ir minėjimas per ilgai neužsitęsė.

Gera paruoštoje, aktualioje kalboje pagrindinis kalbėtojas p. Valdas Adamkus visai pagrįstai apgailestavo, kad per daug pas mus rietenų, kad didesniųjų mūsų telkinių tautiečiai negali susitarę nė Nepriklausomybės šventės visi kartu atšvęsti.

Miela buvo clevelandiečiams išgirsti komplimentą: Clevelandas, minėjimą surengęs bendrom ALT ir LB jėgom, šiuo atžvilgiu maloni išimtis. Deja, paskačius ALT Clevelando skyriaus valdybos vicepirmininkės pastabas, visai aišku, kad p. V. Adamkus, o taip pat ir kitų minėjimo dalyvių, pasidžiaugta per anksti,

Juozas Pivoriūnas

OPPORTUNITY FOR REGISTERED PHYSICAL THERAPIST

TO HEAD THE DEPARTMENT to work and live in a small congenial community and a 84 bed general hospital in Southeast Oklahoma. Beautiful green country. Salary commensurate with experience & ability.

WRITE OR CALL:

LEFLORE COUNTY

MEMORIAL HOSPITAL

103 WALL STREET

POTEAU, OK. 74953

918-647-8161

(4-3)

WANTED JOURNEYMEN

MOLD/TOOL MAKER

FOR PLASTIC MOLDS

MUST BE EXPERIENCED IN EDM

AND/OR FORM GRINDING

DESIGNER

EXPERIENCED IN PLASTIC

INJECTION MOLDS

GOOD HOURLY RATE AND

FRINGES

HAMILTON MOLD

& MACHINE, INC.

25016 LAKELAND BLVD.

216-732-8200

EUCLID, OHIO 44132

BABBITT EXIT OFF 90

(4-10)

TRAUKINIŲ Į POLIARINĘ VASARĄ... (18)

Baigiam kelionę į šiaurę

Henrikas Stasas

Nuo kelto siaurom, jauna berželių žalums kvepiančiom Narviko gatvelėmis leidomės žemyn į miesto centrą. Beržų gležnuose lapuose linksmais spalvų tonais žaidė popietės saulė, o už Narviko pastatų mėlynavo Ofoto fjordas su jį supančiais sniego kalnais. Oras buvo kiek vėsokas, tačiau tyras ir malonus. Šiuo metu Narviko gatvėse, geležinkelio stoties aikštėje ir perone buvo jaučiama tikra vasaros pradžia, visur triūsė daržininkai sodindami į cementines vazas gėles bei dekoratyvinius krūmus ir puošė spalvomis bei žalumais bespalvę šiaurės aplinką. Tik gaila, kad vegetacinis augalų perijodas čia taip apgailėtinais trumpas ir jie neilgai tedžiugina Narviko gyventojus ir turistus.

Iš Narviko grįžome į Kiruną vėl tuo pačiu keliu. Traukinys vėl vingiavosi pagal ilgus, tamsiai mėlynus fjordus, tarp aukštų, sniegu padengtų kalnų ir per plačias, žiedais pasi-
puošusias tundras.

Pasiekus Abisco kalnų slėnius - visa aplinka popietės saulėje šviettė švelniomis arktikos augalų spalvomis! Čia tarp žemųjų beržų pelkėse pynėsi galybė viržinių šeimos (Ericaceae) augalų, kurių rausvi žiedai išblyškusių tundros plokštose sudarė nepaprasto grožio spalvingas salas. Neveltui garsusis švedų botanikas Carl Lenne vieną šios šeimos augalą pavadinęs net Andromedos (Andromeda polifolia) vardu. Sužavėtas šio augalo žiedo spalva, jis savo dienoraštyje rašė: "Mačiau kai šio augalo besiskleidžiantis žiedas purpuru žėrėjo, o atsiskleidusio žiedlapiai švitėjo, kaip gyvo žmogaus oda. Abejoju, ar bent vienas dailininkas galėtų

jų spalvos tonus perkelti į drobę, piešiant jaunos mergaitės veidą. Tokia gyva spalva dar niekas nėra pakartojęs drobėje ar popierėje, todėl pamačius žiedą man prisiminė poetų apdainuota Andromeda. Ir juo daugiau apie Andromedą galvojau, tuo labiau ji man vis panašėjo į šį augalą. O jei poetai būtų ji matę, manau, kad jie Andromedą dar žavingiau būtų aprašę. Taigi taip, kaip Andromeda dievų bausmei prikalta jūroje prie uolos, taip ir šis augalas pasmerktas augti pelkėse ir kentėti arktikos tam-
są ir šaltį". Matome, kiek jausmų šiai tundros puošmenai skyrė žmogus, kuris gamtą labiau mylėjo už visą kitą pasaulį.

Už Abisco dar vis tęsėsi tundra, tik tarp žemųjų berželių nesimatė daugiau spalvų. Visa aplinka vėl pasinėrė į žalsvai rudą durpynų žolę. Tai centrinės Laplandijos ganyklų plotai, kuriuose ganosi lapų elniai. Tačiau šiuo metu čia niekur nesimatė nei lapų, nei elnių. Mat, vasarai prasidėjus lapiai su savo kaimenėmis iškeliauja į kalnus, nes žemumose siaučia daugybė uodų, kurie nepaprastai kankina žmones ir gyvulius. Tai viena iš arktikos blogybių, kuri čia siaučia ištisą vasarą, nes pelkės ir ežerai čia sudaro idealias sąlygas uodams vystis. Carl Linne, keliaudamas per arktikos tundras, taip pat pastebėjo, jog čia daugiau uodų negu bet kur pasaulyje. Uodų spiečius jis palygino su dulkių debesimis.

Todėl nenuostabu, kad vasarai prasidėjus elniai instinktyviai keliauja į aukštumas, o paskui juos ir lapiai. Lapiai nuo savo elnių niekad neatsiskiria, jie su jais degančio šiau-

rės pašvaistė ir vidurnakčio saulėje. Neturėdami kito pasirinkimo lapiai pasidarė tikri elnių vergai, nes elniai sudaro jų pagrindinį pragyvenimo šaltinį: jie teikia jiems maistą, rūbą ir susisiekimo priemonę. Todėl jie ištisus metus ir seka pagal elnius. Sakome, kad kartu su jais keliauja ir jų vaikų mokykla, nes pagal švedų įstatymus kiekvienas vaikas turi lankyti mokyklą, nežiūrint kur jis gyventų.

Nors dabar gana maža dalis lapų verčiasi tradicinių gyvulių auginimu, tačiau jų ūkiuose dar priskaitoma iki 30,000 elnių. Tačiau ūkininkavimo sąlygos ir metodai visiškai pasikeitę. Sekdami elnių judėjimą lapiai dabar paprastai keliauja automobiliais, autobu-
sais ir net helikopteriais. Daugelis lapų dabar yra taip pat baigę švedų ir norvegų universitetus ir niekuo nesiskiria nuo kitų Skandinavijos tautų.

Laestadijaus laikai, kada jiems buvo draudžiama bet kokia pažanga, čia jau seniai pasibaigė. Mat, misijonierius Laestadijus, apkrikštijęs lapius, draudė jiems naudotis veidrodžiu, dėvėti bet kokius papuošalus, ant langų kabinti užuolaidas ir t.t., o alkoholis tai jau buvo tikras laidas į pragarą. Siandien lapiai šia griežta religine forma daugiau nebetiki, bet kartu ir nutautėję, nebeteiko savo tautinės kultūros, tautosakos pasakų ir melancholiškų dainų, kurias improvizuodavo vakarais prie laužų. Tačiau jie visvien linksni ir nuotaikingi žmonės. Tai tauta, kuri gali gyventi be ginklų ir karo. Savo mentalitetui pagrindus jie be abejo bus atsinešę iš aziatiško lopšio, kaip ir kitos mongolų rasės tautelės.

Traukinys artėjo prie Kirunos. Saulė jau buvo pasiekusi kalnų viršūnes, pro kurių bal-
tas keteras šilti spinduliai krito į tundrą ir ežerus. Juk dabar buvo šviesių naktų metas, kada vidurnakčio saulė tik trumpam laikui pasiekia snieguotas kalnų viršūnes ir netrukus vėl kyla dienos kelionė. Atrodė, lyg ir saulei sunkio skirtis su šia nepaprasto grožio šiaurės gamta. Iš lekiančio traukinio dabar stebėjom kalnus, kurių uolų iškyšuliai metė tamsius šešėlius su aštriais reljefais, o virš jų plaukė švelnūs, rausvi, violetiniais kraštais degantys debesų kamuoliai. Arčiau Kirunos dangus dažėsi vėl mėlynai ir visa aplinka vėl paskendo vidurnakčio saulės nežemiškoj švie-
soj.

Džiaugėmės, jog sugrįžus čia pat prie perono buvo mūsų viešbutis, kur po kelionės galėjome pailsėti. Sekančią dieną su nostalgija ir neužmirštamais vidurnakčio saulės krašto prisiminimais palikome Kiruną ir viešbučio kambaryje sodrius, geltonus burbulus, skintus Jukkasjarvi paežerėje. Iš čia vykome traukiniu per Gallivare, Haparandą į Suomijos šiaurę, iš ten per Helsinkį laivu į Stockholmą, toliau Kopenhagą ir atga į Frankfur-
tą.

Poliarinės vasaros įspūdžiais ir baigiu savo kelionę "Dirvos" skiltyse.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Simon Travel
nauju pavadinimu

AUDRA Travel
kviečia keliauti kartu

10 DIENŲ LIETUVOJE

Gegužės 15

Rugsėjo 4

13 DIENŲ SU GIMINĖMIS!!!

Gegužės 21

Liepos 4

Rugpjūčio 9

Gegužės 29

Liepos 12

Spalio 2

Birželio 27

Liepos 26

Gruodžio 19

VIENOS SAVAITĖS

Gegužės 21

Rugsėjo 10

Liepos 10

Spalio 2

Skridimai numatyti patogiomis prancūzų ir suomių oro linijomis.
Kelionės lydimos patyrusių palydovų.

Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:

- sutvarkant dokumentus iškvietimams
- nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje
- tarpininkaujant bei suteikiant ypač gerą finansinę paramą, greitą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės nauju adresu:

1576 Bloor St.W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4

(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060

Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Savininkė — Audronė Našlėnaitė-Simon

KAI PACAI VIEŠPATAVO LIETUVOJE

(6)

Dr. Algirdas Budreckis

VIII. Pacas — Vilniaus vyskupas

Mikalojus Steponas (1620-1684) buvo jauniausias pakanclerio Stepono ir Onos Rudaminaitės sūnus. Tėvui mirus, 1642 m. jis perėmė iš motinos Kričėvo pilį ir seniūniją, o 1643 m. dar Rokaniškių ir Lavoriškių seniūnijas. Po motinos Onos Rudaminaitės-Pacienės mirties gavo dar rūmus Vilniuje, Raguvos palivarką, Dusetas ir Karaščių. Pastarojoje vietoje jis pastatė bažnyčią ir vienuolyną dominikonams. Mikalojus Steponas vedė našlę Teodorą Tryznaitę-Svolinskiene. Jie vaikų neturėjo.

Po Mikalojaus Abromavičiaus mirties, 1651 m. balandžio 24 d. Mikalojus Steponas Pacas tapo Trakų vaivada. Būdamas dabar Lietuvos senatorium ir dalyvaudamas seimuose, Mikalojus Steponas dažnai buvo renkamas į įvairias komisijas. 1661 m. gavo Vižainio ir Seinų seniūnijas. 1666 m. tapo Lietuvos tribunolo maršalka. 1670 m. karalius Mykolas Kaributas jį paskyrė Vilniaus kaštelionu. Tas pareigas jis ėjo iki 1671 m. balandžio mėn.²⁶

Maždaug 1669 Mikalojus Steponas apsisprendė tapti kunigu, su žmona Teodora jau buvo persikyręs 13 metų. Iš tikrųjų Mikalojus Steponas Pacas buvo pasiryžęs būti Vilniaus vyskupu, jau tapdamas klieriku. Žmona įstojo į pranciškonų trečiojo ordino vienuolyną, bet netrukus vėl grįžo į pasaulietiška gyvenimą. Karalius Mykolas Kaributas jį buvo paskyręs kanauninku, ir jo, karaliaus, reikalavimu Mikalojus Steponas buvo priimtas į Vilniaus kapitulą.

Išsirūpinęs dispensą, Mikalojus Steponas 1670 m. priėmė ma-
žuosius šventinimus. 1671 m. birželio mėn. jis atsisakė visų valstybi-

nių tarnybų ir ėmė ruošti kunigystei. Mirus Vilniaus vyskupui Aleksandrui Sapiegai, karalius Mykolas Kaributas 1671 m. birželio mėn. nominavo Mikalojų Steponą Vilniaus vyskupu. 1671 m. rugsėjo 9 d. jis buvo išrinktas su sąlyga, kad Šv. Tėvas patvirtins išrinkimą. Bažnyčios istorikas kun. Kurčevskis šitaip kritiškai įvertino Paco kandidatūrą į vyskupus: "Pacas, nežiūrint nuopelnų pasaulyje, buvo naujokas dvasiškijos eilėse ir nežinojo, kaip turėjo elgtis taip svarbioje vietoje, kuri reikalauja ne tiek aukštos kilmės ir ryšių pasaulyje, kiek pamatinio susipažinimo su Bažnyčios reikalais, ilgų metų prityrimo kunigo darbuose — ir kunigiškos dvasios".²⁷

1672 m. išvyko į Romą, kur popiežiui Klemensui X įsakius įstojo trumpą laiką į Romos seminariją. Popiežius paskyrė jį savo nami-
niu prelatu, Vatikano kunigaikščiu ir sekretoriumi.²⁸ Romoje jis studijavo teologiją. 1672 m. lapkričio 16 d. popiežius paskyrė jį Vilniaus vyskupijos administratorium in temporalibus. 1673 m. vasario 2 d. Pacas buvo įšventinta kunigu, balandžio 29 d. pakeltas popiežiaus rūmų prelatu, gegužės 16 d. protonotaru, rugpjūčio 11 d. gavo teisę valdyti vyskupijos ir dvasinius dalykus. Grįžęs į Vilnių ir perimdamas vyskupijos administravimą, Mikalojus Steponas susiginčijo su kapitula, kuri nenorėjo Paco, kaip nekonsekruoto vyskupo.

Prieš konsekraciją visas Paco gyvenimas buvo eilė barnių su kapitula dėl vyskupo stalo dvarų ir dėl vyskupijos valdymo. Pasišventęs daugiau pasaulinei politikai negu Bažnyčios labui, Mikalojus Steponas Pacas negalėjo suvaldyti savo puikybės. Ginčijosi su kapituliniais. Pavyzdžiui, įsikišus į Vilniaus dvasiškijos ginčus popiežiaus nuncijui, kada vieną kartą kapitula, nenorėdama turėti vyskupą teisėju jo paties byloje, pasiuntė jam atsakymą, kad reikia kreiptis tiesiog į Apaštališkąjį sostą.

(Bus daugiau)

26. Žr. J. Wolf, Pacowie ir Senatorowie i dygnitarze.

27. J. Kurezewski, Kosciół zamkowy, Vilnius, 1908, p. 158; Kazimieras Prapolianis, Lenkų apaštalavimas Lietuvoje, Niujorkas, 1918, p. 115.

28. W. Przyjałowski, Żywota biskupow wilenskich, II tomas, Petrapilis, 1860, pp. 29-20.

BOSTONO LIETUVIAI

ISTORINĖ VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI

Massachusetts senate ir atstovų rūmuose, atstovo William J. Glodis didelėmis pastangomis buvo praves-tas įstatymas, gubernato-rius kiekvienais metais Va-sario 16 turi skelbti Lietu-vo nepriklausomybės die-na.

Pagal tą naują įstatymą, vasario 16-tą d., 10 val. ry-te, nors nepaprastai smar-kiai lijo, lietuviai rinkosi prie Mass. State House. Ly-giai 10 val. prie šių vals-tybės rūmų Mass. atstovas William J. Glodis iškėlė Lie-tuvos vėliavą. Po to, susi-rinkusieji buvo pakviesti State House vėliavų salėn. Čia kalbėjo atstovas W. J. Glodis apie šią reikšmingą dieną, primindamas, kad Lietuva ir kitos pavergtos tautos ne tik turi teisę, bet privalo būti nepriklausomos. Jis perskaitė gubernatoriaus proklamaciją. Jam paprašius, gal kas nors norėtų tarti žodį, kalbėjo: Adomavičius ir Meilus jr. iš Worcesterio, nes atsto-vas Glodis yra iš Worces-ter. Kalbėjo Alto skyriaus pirm. Aleksandras Chaplik, dr. Algirdas Budreckis sa-kė, jog 1922 m. Mass. se-natas ir atstovai priėmė rezoliuciją, reikalaujančią, kad Amerika pripažintų Lietuvos valstybę, dar porą žodžių tarė Elena Vasyliū-nienė.

Po visų tų kalbų šiuose rūmuose pirmą kartą buvo sugiedotas Lietuvos him-nas.

Tą pačią dieną 12 val. vėl rinkomes į Bostono rotušę — City Hall. Taip smarkiai lyjant Lietuvos vėliava ne-buvo keliama lauke ant stie-bo, o įėjimo didžiojo salė-j žmonėms laikant tą vėliavą už galų, ji buvo ištiesta. Čia kalbėjo Bostono miesto me-ras Raymond Flynn. Jis perskaitė savo proklamaci-ją, skelbiančią vasario 16 Lietuvos nepriklausomybės dieną. Po keletą žodžių pa-sakė kai kurie lietuviai. Ta-da buvo sugiedotas Ameri-kos ir Lietuvos himnai. Ta-da visi susirinkę paties me-ro Flynn buvo pakviesti į jo įstaigą ir pavaišinti vy-nu.

Tai yra istorinė diena, nes pirmą kartą iškėlėm vė-liavą prie State House, ten skambėjo Lietuvos himnas, o taip pat labai šiltai bu-vom priimti ir Bostono miesto mero.

Tolimesnis Lietuvos ne-priklausomybės šventės mi-nėjimas vyko vasario 19 d. 10:15 val. ryte šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčio-jė So. Bostone buvo atna-šaujamos šv. Mišios už Lie-tuvą. Kun. kleb. Albertas kontautas pasakė pritaiky-tą tai dienai pamokslą. Vi-

sa eilė organizacijų dalyva-vo su vėliavomis. Viena, ką reikia paminėti ir pasi-džiaugti, kad gausiausiai organizuotai ir su vėliava dalyvavo Lietuvos vyčiai.

2 val. p. p. minėjimas vy-ko So. Bostono Lietuvių Pi-liečių Draugijos salėje. Mi-nėjimą pradėjo Alto skyr. pirm. Aleksander Chaplik. Buvo įneštos vėliavos, su-giedota Amerikos ir Lietu-vo himnai, atsistojimo mi-nute pagerbti žuvę už Lie-tuvos laisvę. Invokaciją su-kalbėjo kun. A. Kontautas. Visai minėjimo programai vadovauti buvo pakviesta Reda Vaitaitė. Ji pakvietė kongresmaną Joseph Moak-ley tarti žodį.

Dienos prelegentas prof. dr. Česlovas Masaitis kalbė-jo apie žmogaus laisvę.

Buvo priimta rezoliucija, kuri bus pasiųsta Amerikos prezidentui, valstybės se-kretoriui ir Mass. kongreso nariams. Buvo renkamos aukos.

Meninę dalį labai gražiai atliko tautinių šokių sam-būris, vedamas Gedimino Ivaškos ir solistas Benedik-tas Povilavičius, akompa-nuojant komp. Jeronimui Kačinskui.

Šis Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas Bostone praėjo labai gra-žiai ir džiugu, kad į progra-mą yra įjungiamas jauni-mas, programos vedėja Re-da Vaitaitė gražiai atstova-vo mūsų jaunimą. Ir ateityje reikia dėti daugiau pa-stangų, kad įtraukus jauni-mą ir ne tik žiūrovais, bet ir vadovais. Jaunimas yra mūsų ateitis.

MINKŲ RADIO VALANDELĖS AUKSINĖ SUKAKTIS

Penkiasdešimt metų žmo-gaus veiklos yra didelė su-kaktis. Stepono ir Valenti-nos Minkų vedama lietuvių radijo valandėlė balandžio 1 d. kaip tik ir švenčia šią gražią sukaktį.

1934 m. balandžio 1 d. iš Bostono radijo bangomis pasigirdo lietuviškas žodis, lietuviška daina ir muzika. Tą darbą pradėjo du jauni žmonės, vos penkiems mė-nesiams praėjus nuo jų ve-dybų dienos — Steponas ir Valentina Minkai. Ir tai bu-vo Velykų dienoje. Gal di-dieji paskatintojai imtis šio darbo buvo Valentino Pal-tanavičiūtės-Minkienės tė-vai: laikraštininkas Myko-las Paltanavičius ir Magdu-tės pasakų autorė, šviesi moteris Stefanija Paltana-vičienė.

Tuo laiku radijo valandė-lių vedėjams darbas buvo sunkus. Tada nebuvo nei lietuviškų plokštelių nei ki-tų priedų radijo programų vedimui. Tuo viskuo turėjo pasirūpinti patys — Stepo-

nas ir Valentina Minkai. Jiems tame darbe daug pa-dėjo jų išsilavinimas. Ste-ponas Jonas Minkus buvo baigęs Bostono ir North-eastern universitetuose tei-sių mokslus. Valentina Pal-tanavičiūtė-Minkienė buvo baigusi New England muzi-kos konservatoriją. Valen-tina Minkienė pradėjo rū-pintis dainininkais ir muzi-kais, kurie padėtų atlikti programas. Pirmiausia ji suorganizavo "Šešios Biru-tės" chorą. Ji buvo dirigentė ir pianistė bei choristė. Vėliau suorganizavo didesnį vienetą "Birutės ir Kęstu-čio" chorą, kurie atlikdavo pačioj radijo stoty progra-mas. Ji taip pat rinko mu-zikus ir solistus. Gi Stepo-nas Minkus rūpinosi visais kitais programos reikalais, o taip pat abu buvo ir ra-dijo pranešėjai.

Švenčiant šiai radijo va-landelei 5 metų sukaktį 1939 m. balandžio mėn. bu-vo išleistas penkių metų veiklos jubiliejaus "Albu-mas ir Lietuvių Radijo Ban-gų Istorija". Tame leidiny duodama visi didieji to lai-ko darbai, kuriais rūpinosi tos valandos vedėjai Min-kai. Juose yra pasisakymai iš laikraščių: Keleivis, Dar-bininkas, Išmintis, Vienybė, Dirva, Tėvynė, Ameri-kos Lietuvis ir kiti laikraš-čiai, kaip jie vertino tos radijo tarnybos Minkų dar-bą. Taip pat pasisakymas adv. Zuzanos Šalnienės, Lie-tuvos garbės konsulo An-thony O. Shalna ir daugybės kitų. Sudėtos chorų, dainininkų, muzikų ir kitų, kurie prisidėjo prie progra-mos atlikimo fotografijos.

1959 m. vasario 8 d. šven-čiant radijo valandėlės 25 metų sukaktį, rašytojas Stasys Santvaras rašė: "Iš naujųjų ateivių gal nė vie-nas prisimenam radijo tran-sliaciją iš JAV į Lietuvą, skirtą Lietuvos nepriklausomybės 20 metų su-kakčiai paminėti. Ta ge-rai paruošta programa iš Bostono buvo perduodama 1938 metų vasario 22 d. Aš gerai prisimenu, kokį didelį susidomėjimą, tiesiog sen-saciją, minima transliacija buvo sukėlusį Kaune. Visi tada sugulėm prie radijo aparatų ir klausėmės Lietu-vo nepriklausomybės pa-gerbimo iš Amerikos. Tai buvo Lietuvių Radijo Kor-poracijos darbas, Valenti-nos ir Stepono Minkų dar-bas". O a. a. Justinas Vai-čaitis taip tame sukakties minėjime be kita, taip kal-bėjo: "Šalia radijo pusva-landžio p.p. Minkai per visą laiką rengdami pobūvius lauke, anksčiau tūkstančius dalyvių sutraukdavo į savo vykdomą įvairią programą. Gi parengimai salėje — ta-lentų pasireiškimai ar ne-duoda jaunimui naudos, ku-ris viešai gali pradėti reikš-tis, dalyvauti lietuvių tar-pe. Kad ir šiandien, matysi-

me pasireiškiantį jaunimą čia gimusį bei neseniai atvy-kusį, drauge randantį pro-gos dirbti. Kiekvienas dar-bas reikalauja energijos, laiko, pasišventimo, ir ma-terialinių išteklių. Ar šis darbas yra lengvas, gal būt ne vienam ir mintin neatei-na, kad 25 metų laikotarpį daug įdėta rūpesčių ir su-mokėta pinigų, bet ar daug kas remia ir prisideda? At-sakymas aiškus, ne."

Taip prieš dvidešimt pen-kis metus lietuviai vertino p.p. Minkų darbą.

Šiais metais balandžio 1 d. Minkų radijo valandėlė švenčia auksinę sukaktį. Tą dieną bus specialus jų pa-rengimas So. Bostono Lie-tuvių Piliečių Draugijos sa-lėje. Be kitų dalykų, pro-gramoje bus aktorius humo-ristas Vitalis Žukauskas iš New Yorko ir "Paslapties Trio", vedamas Jurgio Pet-kaičio, iš West Hartford, Conn. Apie šią radijo valan-delę tars žodį inž. Juozas Stašaitis, o taip pat bus Miss Lithuania of New England Verutės Bizinkaus-kaitės pagerbimas.

Už tą jų darbą anais lai-kais, kada jie taip būrė lie-tuvius ir garsino Lietuvos vardą ir lietuvišką žodį, pa-gerbsime p.p. Minkus atsi-lankydami į šį jų auksinio jubiliejaus renginį. Jeigu jiems nebuvo sunku per audras ir pūgas vykti pro-gramos atlikti, tai mums neturi būti sunku atsilan-kyti padėkai į šį renginį.

Nors ir gilaus amžiaus sulaukę, p.p. Minkai dar vis nenuleidžia rankų ir vargs-ta su ta radijo valandele.

P. Žičkus

KAZIUKO MUGĖ

Tradicinė Kaziuko mugė šiais metais rengiama kovo 18 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėse. Atidarymas įvyks 11:30 val. ryte. Kaip ir kasmet, bus tikra mugė: pietūs, už-kandžiai ir visokios gery-bės, kurių galės įsigyti pir-kėjai. Taip pat bus sureng-tas vaidinimelis.

Ši graži skautų tradicija į jų mugę sutraukia daug lankytojų. Kviečiame ir ti-kimes, kad taip bus ir šiais metais, o kad šeiminkams tą dieną nereikėtų gaminti pietų namuose, visi galės pavalgyti mugėje.

PATIKSLINIMAS

Skelbtas šv. Kazimiero minėjimas šv. Kryžiaus ka-

tedroje Bostone gegužės 20 d. neįvyks. Jis atidedamas rudeniiui, kad būtų galima geriau pasiruošti. Data bus pranešta vėliau.

• **Bostono sporto klubas** "Grandis" kovo 31 d. pra-deda ledo rutulio turnyrą Burlington Ice Palace, Bur-lington, Mass. 9 val. ryto. 7 val. vakare įvyks taurių įteikimas laimėtojams ir banketas So. Bostono Pilie-čių draugijos salėje.

PARENGIMAI

• **Kovo 10 d. 7:30 val. va-kare kredito unijos "Tau-pa" metinis ussirinkimas** So. Bostono Lietuvių Pilie-čių Draugijos salėje. Bus svečias prelegentas Linas Kojelis, tautybių atstovas prie Baltųjų Rūmų Wa-shingtono. Valdyba kviečia visus lietuvius atsilankyti.

• **Kovo 18 d. 3 val. p. p. pianistės Dalės Sakaitės koncertas** First & Second Church salėje, Bostone. Rengia Baltų draugija.

• **Kovo 24 d. Laisvės Var-po pavasarinis koncertas.** Programą atliks meninin-kai iš Europos: dainininkė Vilija Mozūraitytė, pianis-tė Raminta Lampsaitytė-Kollars ir smuikininkas My-kolas Kollars.

• **Balandžio 1 d. Minkų radijo valandėlės 50 metų sukakties minėjimas.** Pro-gramoje Vitalis Žukauskas iš New Yorko ir eilė kitų. Gi rugpiučio 12 d. jų kas-metinė gegužinė.

• **Balandžio 8 d. šv. Pet-ro lietuvių parapijos So. Bostone sueiga-reunion.**

• **Balandžio 8 d. Baltų Draugijos koncertas** First & Second Church salėje. Pro-gramą atlieka latvių instru-mentalistai.

• **Gegužės 6 d. Motinos Dienos minėjimas.** Rengia LMF Bostono klubas.

• **Gegužės 13 d. vakaras su poetu Stasiu Santvaru ir pianisto Vytauto Bakšio koncertas** First & Second Church salėje, Bostone.

Owner Operators

Fleet Operator

Sewell Motor Express Inc. Gen. Commodities Carrier needs owner operators with slats, vans & reefers for 48 state operation. Trip advances, terminal pay, permits furnished for long term lease. Charleston 304-755-0078 or 1-800-247-0987

OPPORTUNITY FOR PHYSICAL THERAPIST

Full time staff position available immediately in rehabilitation service department in 174 bed acute care facility offering orthopedic services. Progressive department with latest equipment (Cybex & Fitron). New graduates welcome. Salary and benefits competitive. Apply: Personnel Dept., PAWATING HOSPITAL, 31 N. St. Joseph, Niles, Mich. 49120, phone 616-683-5510. EOE. (3-16)

QUALITY CONTROL SUPERVISOR

2-5 years exp. with high volume consumer oriented product. Mechanical/electric product, gasoline engine is ideal. 2-5 years in quality control supervision or production supervision. Good communication skills both written and oral. Good basic knowledge of QC/QA procedures. Thoroughly familiar with basic inspection techniques. Send resume and salary requirements to:

PERSONNEL MANAGER

BEAIRD-POULAN/

Weed Eater Division—Emerson Electric Co.

#1 Poulan Dr.

Nashville, Ar. 37152

EOE M/F

(4-10)

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

ARTEJA DONELAIČIO MOKYKLŲ 25 METŲ SUKAKTIS

Didžiausia laisvajame pasaulyje Kristijono Donelaičio vardo lituanistinė mokykla, Chicagoje, ruošiasi paminėti sidabrinę — 25 metų sėkmingos veiklos sukaktį. Iki šiol aukštesniąją lituanistinę Donelaičio mokyklą baigė ir gavo atestatus 474 abiturientai, pranešė direktorius Julius Širka, vasario 15 d. sušauktoje konferencijoje, kurioje dalyvavo mokyklų vadovybė, tėvų komitetas ir spaudos bendradarbiai.

Konferenciją pravedė tėvų komiteto pirm. Jonas Variakojis. Platesnį pranešimą padarė direktorius Julius Širka. Jis pažvelgė į praeitį, mokyklos pirmąsias kūrimosi dienas, vargingą lit. mokyklos kelią, dėl įvykdytų reformų užsitrauktą švietimo tarybos nemalonę, per mažą Lietuvos Fondo paramą, bet rimtą lietuviškos visuomenės dėmesį ir talką. Kristijono Donelaičio mokykla dabar yra prisiglaudusi miesto McKay mokykloje, priešais švč. M. Marijos Gimimo bažnyčią, Chicagoje. Šiuo metu mokykloje yra du šimtai mokinių: 84 aukštesniojoje ir 115 žemesniojoje. Šį pavasarį baigs 20 abiturientų. Mokykloje mokinių skaičius pradėjo didėti.

Abiejų mokyklų nuo pat įsisteigimo direktorius yra Julius Širka, vicedirektorė — rašytoja Danutė Bindokienė, mokyklų inspektorė — Regina Kučienė. Aukštesniojoje lit. mokykloje dėsto 10 mokytojų ir 3 pavaduotojai, o 6 metų pradinėje mokykloje — 13 mokytojų ir 10 pavaduotojų. Kr. Donelaičio mokykla yra paruošusi ir išleidusi daug vadovėlių, pratimų ir skaitinių. Didelį įnašą yra palikusi vicedirektorė, rašytoja Danutė Bindokienė ir buv. vicedir. pradinėje mokyklai Irena Bukaveckienė. Be to, savo duklę yra atidavusi šios mokytojos: Vanda Frankienė, O. Paulikienė, S. Jelionienė, S. Burokienė, Br. Stravinskienė.

Kr. Donelaičio mokykla leidžia biuletinį, laikraštuką — Pirmieji žingsniai ir mokyklos metraštį, o taip pat ir sukaktuvinius leidinius.

Sidabrinės sukakties minėjimas ruošiamas š. m. kovo 31 d. Jaunimo centre. Programoje numatoma akademinė dalis ir Danutės Bindokienės vaizdelis — šių dienų pasaka. Pagrindiniai veikėjai: kompiuteris, Rūta, Algis ir Vytas. Daug antrinių veikėjų. Režisuoja Gražina Sturonienė.

Iš anksto ruošimės da-

lyvauti ir vietas užsitikrinti.

Tėvų komiteto pirm. J. Variakojis ir direktorius J. Širka pasidžiaugė glaudžiu ir darniu bendradarbiavimu. Tėvų komitetas rūpinasi finansiniais ir ūkiniais reikalais, o direktorius ir mokytojai mokinių švietimu.

Mokyklos finansinė padėtis nėra šviesi, nors geradarių dėka, suveda galus. Metinės mokyklų išlaidos siekia 26,000 dol., iš kurių mokslapinigių padengiamą truputi daugiau kaip pusė šios sumos (apie 14,000), likusią dalį reikia sukombinuoti. Apie 4,000 dol. surenkama renginiais (baliai, madų paroda ir kt.), o trūkstant 8,000 dol. tenka surinkti aukomis ir švietimo tarybos parama. Per švietimo tarybą iš Lietuvos Fondo praėjusiais metais gavo 4,000 dol.

Kr. Donelaičio mokykla gražiai veikia ir lietuviškai visuomenei kiekvienais metais išleidžia būrį veikėjų. Pedagoginio lit. instituto studentų didžiausią skaičių sudaro Kr. Donelaičio abiturientai.

DAR VIENAS MINĖJIMAS

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 66 metų sukaktis plačiai buvo minima visą vasarą Chicago ir apylinkių lietuvių. Minėjimų banga persirito per tų lietuvių gyvenamas vietas, kur yra gyvi ALTos skyriai, Lietuvių Bendruomenės apylinkės ar kitos organizacijos bei klubai. Neatsilikio ir lituanistinės mokyklos, įskaitant ir vaikų darželius.

Lietuvių Tautiniuose Namuose vasario 19 d. tradi-

Kristijono Donelaičio mokyklų vadovybė ir spaudos bendradarbiai konferencijos metu vasario 15 d. BALFo įstaigoje, Chicagoje. Pirmoje eilėje sėdi iš kairės: tėvų komiteto pirm. Jonas Variakojis, inspektorė Regina Kučienė, direktorius Julius Širka, vicedirektorė Danutė Bindokienė ir PLB valdybos vicepirm. švietimui Birutė Jasaitienė. Antroje eilėje stovi spaudos bendradarbiai ir tėvų komiteto nariai: Stasys Juškėnas, Jokūbas Gražys, Nijolė Gerštikienė, Antanas Juodvalkis, Agnė Kižienė, Vida Šilienė, Dana Putrienė, Rima Bankienė ir dr. Leonas Kriaučeliūnas.

Koncertinę dalį atliko (iš kairės) pianistas Monigirdas Motiekaitis, solistai Margarita ir Vaclovas Momkai.

V. A. Račkausko nuotr.

cinį minėjimą suruošė Korp! Neo-Lithuania Chicago skyrius, pirmininkaujamas Rasos Plioplytės. Įnešus Korporacijos vėlia-

vą, sugiedotas tautos himnas. Pirmininkė Rasa Plioplytė įvadiniame žodyje prisiminė nepriklausomybės akto signatarus, jų ryžtingą žingsnį, atvedusį į kūrybingą tautos ir valstybės gyvenimą, rusiškojo komunizmo okupaciją ir vykdomą genocidą.

Naujų minčių ir siūlymų pateikė paskaitininkė Eglė Juodvalkė, kreipdamasi į bendraamžius ir už save jaunesnius, komentuodama Lietuvos jaunimo laišką, skirtą išeivijos jaunimui. Prelegentės kalba dedama atskirai.

Pati pirmininkė Rasa Plioplytė ir svečias Tadas Klimas iš Rochesterio, N. Y., perteikė poetų — Jono Aisčio, Bernardo Brazdžio ir Tomo Venclovos kūrybos ištraukas, pajavirintas Ramutės Plioplytės skaidrėmis iš Lietuvos gamtos ir gyvenimo. Deklamacija ir skaidrės, negausius dalyvius, nukėlė į tėvynės padangę ir atgaivino prisiminimus.

Minėjimas buvo apvainikuotas koncertine dalimi, kurią atliko žinomi solistai Margarita ir Vaclovas

Momkai, a k o m panuojant muzikui Manigirdui Motiekaičiui. Solistai duetu ir solo iškiliai padainavo lietuviškų dainų ir sužavėjo susirinkusius.

Pirmininkė padėkojo programos atlikėjams ir dalyviams. Minėjimas buvo kultūringas, neišstestas, palikęs dalyviams gražius prisiminimus. Ir vėl tenka kartoti nemalonią tiesą, kad publiką sudarė išimtinai vyresnio amžiaus žmonės. Jaunimas ruošė, jauni ir viduriniai programą atliko, o klausytojų tarpe vos keli jauni veidai matėsi. Kur dingo mūsų gausi vidurinioji karta?

Teko girdėti, kad ir kitų rengtuose minėjimuose buvo panaši padėtis. Pabuskime ir junkimės į bendrą lietuvių išlaikymo darbą!

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO MINĖJIMAS

Jaunimo centro valdyba jau keleri metai iš eilės, Lietuvos nepriklausomybės atstatymą mini tą pačią paskelbimo dieną — Vasario šešioliktąją. Minėjimą atidarė Jaunimo centro valdybos pirm. Irena Kriaučeliūnienė, pasveikino susirinkusius ir programai praversti pakvietė vyr. s kaitininkę Danutę Eidukienę. Sugiedoti abiejų tautų himnai. Maldą sukalbėjo jėzuitų provincijolas kun. Antanas Saulaitis, SJ.

Programos vedėja, pritaikytais eilėraščių posmais, pajavirindavo programos tarpus, o susirinkusieji, vadovaujami Ritos Kisielinės, pritariant akordeonui, padainavo keletą lietuviškų dainų.

Vasario 16-tosios mintimis kalbėjo skautė akademikė Rita Likanderytė. Jos kalba buvo skirta čia gimusiems (Nukelta į 10 psl.)

Iš Rochesterio atvykęs Tadas Klimas ir pirm. Rasa Plioplytė skaito lietuvių poetų ištraukas apie Lietuvą, kaip paaiškinimą prie Lietuvos vaizdų skaidrių pademonstruotų Ramutės Plioplytės.

V. A. Račkausko nuotr.

(Atkelta iš 9 psl.)

siam ir augančiam jaunimui. Jos žodis buvo sklandus, gyvenimiškas ir įtikinantis. Gaila, kad be programos dalyvių, jaunimo beveik nesimatė.

Ilgesnį dalyką perdavė Chicagos aukšt. lit. mokyklos mokiniai (daugiausiai priklausa skautams) paruošti vyr. skaut. Danutės Eidukienės. Prie provizorinių dekoracijų, jie suvaidino kan. Juozo Tumo-Vaižganto "Pragiedrulių" ištrauką — lietuviško žodžio ieškotojai.

Kernavės tunto Mirgos draugovės skautės, vadovaujamos Ramutės Kemežaitės, padainavo tris daineles.

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 66 metų sukakties minėjimas užskleistas bendra visų dalyvių sugiedota daina — Lietuva brangi.

Minėjimą ruošė Jaunimo centro valdyba, vadovaujama Irenos Kriaučeliūnienės, programą paruošė ir išpildė skautai, paruošti vyr. skaut. D. Eidukienės, o vaišino Jaunimo centro moterų klubas, pirmininkaujamas Salmėjos Endrijonienės.

Sveikintina, kad jau treči metai iš eilės ši svarbi — Vasario 16-ji diena prisimena ir atitinkamai švenčiama. Programa atliekama pačių jaunųjų jėgomis, nors ir nebūna aukšto lygio, bet pratinamas jaunimas prie istorinių svarbių datų įsisąmoninimo. Tai šeimų šventė.

TRIJŲ DAILININKŲ PARODA

Š. m. vasario 17 d. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, Chicagoje buvo atidaryta trijų dailininkų paroda. Savo darbus išstatė šie dailininkai: Arvydas Algminas, Henrikas Blyskis ir Jonas Strungis. Parodą atidarė dail. Vanda Aleknienė, o apie šių dailininkų kūrybą kalbėjo Čiurlionio galerijos globos komiteto pirmininkas, jėzuitų provincijolas kun. Antanas Saulaitis, SJ. Šių dailininkų darbai yra skirtingi ir technika ir tematika. Dail. Jono Stungio partizaninės veiklos darbai iliustruota kun. Juozo Prunskio knyga — Lietuviai Sibire.

Paroda tęsis visą savaitę. Visuomenė neparodė didesnio susidomėjimo ir atidaryme dalyvavo nedidelis būrelis meno mėgėjų.

DĖMESIO VERTAS RENGINYS

Kovo 25 d. rengiamas įdomus ir dėmesio vertas koncertas, kuriame pirmą kartą Chicagoje pamatysime Paryžiuje gyvenantį aukšto lygio pantomimiką Zigmą Banevičių. Tame pačiame koncerte dalyvaus Hamburge gyveną muz. Raminta Lampsatytė, solistė Vilija Mozūraitytė ir smuikininkas Michael Kollars. Koncerto bilietai gaunami Margučio raštinėje ir Gifts International prekyboje. Dalyvaukime.

KANADOS LIETUVIAI

J. Varčius

VYRŲ BŪRELIO VEIKLOS APŽVALGA

Toronto Lietuvių Namų Vyrų Būrelis yra Toronto Lietuvių pagalbinė organizacija, kuri padeda jiems siekti tikslų kultūrinėje-visuomeninėje veikloje. Būrelis buvo įsteigtas 1976 m. sausio 3 d. organizaciniame susirinkime, kuris išrinko pirmąją valdybą: T. Stanulis — pirmininkas, M. Račys — sekretorius ir V. Kulnys — narys. Būrelis per aštuonis veiklos metus išaugo į stiprią apie 80 narių organizaciją, kuri tvarkosi pagal LN valdybos patvirtintus įstatus. Būrelis talkina ne tik Lietuvių Namų renginių paruošime, bet ir pats savistoviai organizuoja paskaitas, iškylas bei kitus kultūrinius parengimus, teikia moralinę ir finansinę paramą savo nariams ir kitoms organizacijoms. LN vyrų būrelio veiklą jaučia visi LN nariai, nes be jų pagalbos nebūtų tokių puošnių salių tradiciniuose parengimuose, nebūtų vasaros poilsio stovyklų, gegužinių ir kitų renginių.

Kiekvienais metais būrelio valdyba pagal įstatus sukviečia narius į metinį susirinkimą išrinkti naują valdybą ir apsvarstyti ateities veiklos gaires. Šiais metais būrelio narių metinis susirinkimas įvyko vasario 5 d. Pirmininkavo J. Varanavičius, sekretoriavo H. Chvedukas.

Pirmininkas B. Laučys, sėkmingai vadovavęs būreliui tris metus padarė 1983 m. veiklos apžvalgą.

Išdininkas J. V. Šimkus narius supažindino su būrelio finansiniais reikalais. Pajamų gauta \$7,068, išlaidų buvo \$6,396. Pridėjus 1982 m. buvusios valdybos likučius iš 1982 m., yra \$3,801.40.

Kultūrinės veiklos apžvalgą padarė V. Kulnys.

Iš šių pranešimų išryškėjo, kad LN Vyrų Būrelis yra išaugęs į labai svarbią ir aktyvią organizaciją, kuri daug padeda ne vien tik Lietuvių Namams, bet ir savistoviai reiškiasi kultūrinėje-visuomeninėje veikloje.

Naujai valdybai išrinkti buvo sudaryta komisija: J. Barysas, J. Dambaras ir B. Mackevičius. Buvusiam pirmininkui B. Laučiui atsiskaityti savo kandidatūrą, rinkimų komisija negalėjo surasti kandidatų į valdybą. Po penkių minučių petraukos ir pasitarimų buvo surasti penki kandidatai ir aklamacijos tvarka buvo išrinkti į valdybą A. Borkertas, H. Chvedukas, V. Kulnys, J. V. Šimkus ir B. Stundžia. Susirinkimas sutiko, kad trūkstamus du

narius naujoji valdyba pakvies savo nuožiūra. Su revizijos komisijos rinkimais nebuvo problemų, nes šias pareigas sutiko eiti buvusi komisija, būtent: L. Girinis-Norvaiša, K. Daunys ir V. Petraitis.

Susirinkimas vyko draugiškoje ir darbingoje nuotakoje, su visų širdinga padėka buvusiai valdybai, o ypač jos buvusiam pirmininkui B. Laučiui, kuris būreliui vadovavo tris metus.

1984 M. "VILNIAUS" KARALAITĖ

"Vilniaus" karalaitės rinkimų balius Toronte yra vienas įdomiausių metinių renginių, kuris šiais metais įvyko vasario 11 d. Lietuvių Namų Mindaugo menėje. Jo rengėjai — KLB Toronto apylinkės valdybos "Vilniaus" karalaitės rinkimų komisijos pirm. Rūtos Pacevičienės sudarytas specialus komitetas. Tai jau ketvirtas tokio pobūdžio balius, kuriame dalyvavo apie 450 žmonių, daugiausia jaunimo.

Karalaitės rinkimų vakarui vadovavo dr. A. Pacevičius (jun.), kuris atidarydamas priminė renginio tikslą — išrinkti 1984 m. "Vilniaus" karalaitę ir jos palydovę, kurios atstovaus lietuviams Toronto tautybų karavane. Jis supažindino publiką su rinkimų teisėjais: Q. Dargytė-Byszkiewicz, Stepaitienė, V. Dauginis, dr. E. Birgiolas ir adv. A. Pacevičius. Pranešėjui dr. A. Pacevičiui iškvietus, viena po kitos iš išpuoštos scenos pasirodė ant paruoštos pakyls septynios kandidatės: L. Gasiūnaitė, D. Kalendraitė, V. Stirbytė, M. Šaltmiraitė, S. Šernaitė L. Trumpickaitė ir R. Zavytė. Tai jaunutės 17-18 metų studentės, kurios aktyviai dalyvauja lietuvių jaunimo veikloje. Jos

savo fizinį grožį, laikyseną, eisną išryškino, lėtai vaikščiodamos ant pakyls, modeliuodamos firmos "The Rooms Upstairs" įvairios rūšies pavasario ir vasaros sukneles. Po madų parodos, kandidatės laikė egzaminus, kuriuos sudarė lietuviybės išlaikymo išėivijoje įvairūs klausimai. Visos kandidatės atsakė į klausimus išsamiai. Jų lietuvių kalba buvo pasigėrėtina, aiški, be svetimų kalbų įtakos, palydėta dalyvių širdingais plojimais.

Teisėjai turėjo daug vargo išrinkti gražiausią "Vilniaus" karalaitę iš Toronto gražiausių lietuvių studenčių kandidatų. Jie vertino kiekvienas asmeniškai, nesitardami, kiekvienas užpildęs atitinkamą vertinimo lapą, kurį perdavė skaičiavimo komisijos pirm. E. Stravinskui. Pirmas skaičiavimas buvo nesėkmingas, nes nebeik visos kandidatės gavo tą patį vertinimo taškų skaičių. Pagaliau, jau vykstant vakarienei, po pakartotino įvertinimo ir patikrinimo, vakaro vadovas dr. A. Pacevičius pranešė, kad 1984 m. "Vilniaus" karalaitė išrinkta DAINA KALENDRAITĖ, 18 metų studentė, kuriai paskirta \$1,000 ir jos palydovė VAIDA STIRBYTĖ, 18 metų studentė, kuriai paskirta \$250. Rinkimų programa buvo užbaigta 1983 m. "Vilniaus" karalaitės LETOS VAITONYTĖS atsiveikimu ir 19984 m. karalaitės DAINOS KALENDRAITĖS širdinga padėka rengėjams, teisėjams ir svečiams. "Aš nuoširdžiai stengsiuos išpildyti visas "Vilniaus" karalaitės pareigas, kurioms aš buvau išrinkta", pareiškė naujoji karalaitė, kurios pasižadėjimą publika palydėjo audringais plojimais.

Karalaitės rinkimų vakaras-balius buvo rūpestingai suplanuotas ir paruoštas.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. kraituvė (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony

Federal Savings and Loan Association

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS CHICAGOJE

Mečys Valiukėnas

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 66 metinės Chicagoje itin darniai buvo paminėtos. Pagrindinis minėjimas, rengiamas Chicago lietuvių tarybos, vyko 1984 m. vasario 11-12 d. Pirmos dienos 12 val. buvo pagerbti žuvusieji dėl Lietuvos laisvės prie paminklo Jaunimo Centro sodelyje, vadovaujant Juozui Masilionui, dalyvaujant moksleivijai ir visuomenei. Sekmadienį, vasario 12 d. ryte, pamaldos Lietuvos intencija tiek katalikų, tiek Ev.-liuteronų bažnyčiose.

Maria HS salėje vyko akademija. Ją atidarė ir vedė Chicago lietuvių Tarybos pirmininkas, JAV plk. Kazimieras Oksas, šiame krašte gimęs, augęs ir mokslines taurus lietuvis. Minėjime dėvėjo kario uniformą, o tai dalyviams sukėlė pasididžiavimą, turint jį aktyvių Lietuvos laisvės darbuotojų eilėse. Invokaciją lietuvių ir anglų kalbomis sukalbėjo kitas JAV auklėtinis, šv. M. Marijos Gimi-mo parapijos klebonas kun. A. Zakarauskas. Trumpas kalbas, sveikinimus pasakė Illinojaus senatorius Philip Roch, Ill. gubernatorius leit. George H. Ryan, Chicago mero atstovė, Estų atstovas — Enno Toomsalu, ukrainiečių — Miroslav Char-kievic ir kt. Kaip visad skatinantį dirbti ir tikėti kvietimą perdavė garb. konsulė J. Daužvardienė, baigdamas

šūkiu — Lietuva bus laisva ir nepriklausoma!

Kun. dr. J. Prunskis trumpoje paskaitoje, programoje nurodyta — "mintys tema: Kova ir viltys laisvės fronte", taikliais sakiniais daug išsakė ir tikrai klausytojams sukėlė daug minčių. Išskirtinai minėtina kun. dr. J. Prunskio aptarimas, kad kova dėl Lietuvos laisvės yra kova prieš komunizmą, todėl ši kova nėra vien mūsų, lietuvių ir ki-

Kazimieras Oksas Chicago Alto pirmininkas, Lietuvos Nepriklausomybės minėjime skaito 1918 m. vasario 16 d. aktą. Greta išsirikiavę, minėjime dalyvavę kūrėjai-savanoriai: V. Avižius, J. Tamulis, A. Valys, J. Jankauskas ir K. Mikalojūnas.

Dainava, choristai ir solistai, darniai atlikę Vasario 16 minėjime meninę programą. Priešakyje — vadovė, dirigentė Audronė Gaižiūnienė.

tų komunizmo pavergtų tautų kova, o kova viso laisvojo pasaulio, vadovaujant didvalstybėms — Amerikai, Vokietijai, Prancūzijai...

Siltą atsiliepimą minėjimo auditorijoje iššaukė plk. K. Okso 1918 m. vasario 16 d. Nepriklausomybės akto gera lietuvių kalbos tartimi paskelbimas! Tai buvo mažytė naujovė, ankstesniuose minėjimuose aktą skaitydavo arba studentai arba kūrėjai savanoriai. Šį kartą skaitė Amerikos lietuvis, pulkininkas, gi jo pašauktiems minėjime dalyvavusiems kūrėjams savanoriams asistuojant.

Minėjimo pirmąją dalį baigiant, dr. Paulius V. Dargis, Chicago lietuvių Tarybos sekretorius, pagarsino minėjimo rezoliucijas, kurias auditorija plojimais patvirtino. Vyskupas V. Brizgys metė mintį, kaip būtų reikšminga, jei šio minėjimo mintis galėtų perduoti pavergtiems broliams tėvynėje.

Antroje dalyje buvo dainų ir jų įtarpoje grožinio žodžio programa. Koncertavo lietuvių Meno Ansambelis Dainava ir jo solistai. Dirigavo — muzikė Audronė Simonaitytė-Gaižiūnienė, akompanavo muz. Vladas Maželis. Solistai Bronius Maciukevičius, Viktoras Mielulis ir (birbine) — Rimgaudas Kasiulis. Auditorija gerėjosi atliktomis

bene dešimt lietuvių kompozitorių dainomis, pradedant Leiskit į tėvynę (A. Vanagaičio), baigiant šiaurės pašvaiste (Stepo Sodeikos). Išskirtiną dėmesį publikoje susilaukė mažytės mergaitės Zita Dubauskaitė ir Audra Gaižiūnaitė "duetu", o pirmoji antru išėjimu ir solo, deklamavusios trumpus eilėraštukus.

Visumoje minėjimo programa buvo gerai ir įžvalgiai sudaryta bei pravesta be sutrikimų ir klaidelių. Maria HS salė ir balkonas buvo užpildytas publikos. Aukų rinkimas tiek prie įėjimo, tiek pačioje salėje pravestas greit ir tvarkingai, netrukdant minėjimo programos slinkties.

Minėjimo dalyviai, įeidami į salę gavo programą, kurioje be pačios programos, patalpinta Ronald Reagan, JAV Prezidento, 1983 m. proklamacija, 1918 m. vasario 16 d. Lietuvos Tarybos nutarimas, Lietuvos himnas lietuvių ir anglų kalbomis, Illinojaus gubernatoriaus James R. Thompson proklamacija, senatoriaus Charles H. Percy, JAV senato užsienio reikalų komiteto pirmininko, sveikinimas, o taip pat Harold Washington, Chicago mero proklamacija, kurią minėjime pagarsino, jo deleguota atstovė. Be to, leidinyje skelbiama Chicago lietuvių Tarybos 1983 metų bėgyje surinktosios aukos bei aukotojų sąrašas. Šie metai yra Chicago lietuvių Tarybai 40-tieji, todėl labai trumpai šiame leidinyje tas minima, teikiant 1944 m. steigimo aprašą, išvardinant 40 metų bėgyje buvusius pirmininkus ir kt. Programos leidinį redagavo Ignas Andrašiūnas, spausdino Vladas Vijeikio (ViVi) spaustuvė. Meninis apipavidalinimas paties Vlados Vijeikio.

Zita Dubauskaitė ir Aušra Gaižiūnaitė, talentingai deklamavusios Vasario 16 d. minėjime.

Kun. dr. Juozas Prunskis, pagrindinis paskaitininkas Vasario 16 minėjime, Chicagoje.

Ramutė Tričytė, minėjimo programos pranešėja.

LABORERS BURNERS, SORTERS, SHEAR OPERATORS FOR SCRAP METAL YARD IN NORTH EAST OVER 21 AND HARD WORKER APPLY IN PERSON.
THALHEIMER BROS. INC.
5550 WHITAKER AVE.
PHILADELPHIA, PA. 19134
(9-12)

AUKOS LITUANISTIKOS KATEDRAI

Aukos gautos 1984 m.
sausio mėnesį:

\$1,500.00: Juozas ir Eugenija Pažemėnai, Queens, NY (viso \$2,500.00).

\$500.00: a.a. Rasos Grigana-vičiūtės atminimui — K.M., Chicago, IL.

\$250.00: Anne J. Whalen, Spar-ta, NJ.

\$200.00: a.a. dail. Juozo Pau-tieniaus 5 m. mirties atminimui — Stasė Pautienienė, Cicero, IL.

\$100.00: Stasio Činiko atmini-mui — Zofija Činikienė, Chicago, IL; Jurgis ir Julija Gyliai, Chica-go, IL; Ignas Kazlauskas, Great Neck, NY (viso \$125.00); Jonas ir

Branguolė Paroniai, Chicago, IL; Petras ir Anelė Povilaičiai, Great Neck, NY; Edvardas Varekojis, St. Petersburg Beach, FL.

\$50.00: Almis Kuolas, Duxbu-ry, MA; Henrikas ir Irena Miklai, Great Neck, NY (viso \$100.00).

\$40.00: Kostė Garbauskienė, Great Neck, NY.

\$25.00: a.a. Juozo Ožinskio atminimui — Albina Ožinskienė, Willowick, OH; Raymond ir Renie Stewart, Moorestown, NJ.

\$20.00: V. Butkys, Great Neck, NY; Eufemija Cibienė, Great Neck, NY; Kazimieras ir Geno-vaitė Galinauskai, Dorchester, MA; Ona Kukarskienė, Bal-

timore, MD; A. Merkeliš, Great Neck, NY; Anthony Plenis, Chi-cago, IL; Juozas ir G. Valaičiai, Great Neck, NY; Jonas ir Irena Vilgaliai, Great Neck, NY (viso \$50.00).

\$15.00: Vytautas Zukas, Great Neck, NY.

\$10.00: Narcizas Gintalas, Bal-timore, MD; Tadas ir Ina Jasai-čiai, Great Neck, NY; Johana Rū-kienė, Great Neck, NY; Viktoras Sauka, Baltimore MD; Juozas ir Zita Saurusaičiai, Baltimore, MD.

\$5.00: V. Norkus, Great Neck, NY.

Aukų sausio mėnesį surinko:

JAV LB Baltimore apylinkė \$50.00 (viso \$640.00); JAV LB Great Neck apylinkė \$430.00; JAV LB Brighton Park apylinkė iš viso surinko \$2,260.00.

Nuoširdus ačiū aukotojams ir aukų rinkėjams. Čekius prašome rašyti ir siųsti: **Lithuanian World Community Foundation, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636.**

Lėšų telkimo komitetas,
Jonas Kavaliūnas, pirm.

PHILADELPHIA

ŠV. KAZIMIERO MINĖJIMAS

Minėjimas įvyks kovo 18, šeštadienį, šv. Petro ir Po-vilo katedroje, talpinančio-je apie 1,200 žmonių, sekan-čią tvarka: 2 val. p. p. Jo-nas Žukas, garsaus pran-cūzų vargonų virtuozo Mar-cel Dupre mokinyš, atliks žymiųjų kompozitorių kūri-nius, 2:45 val. Philadelphi-jos arkivyskupijos kardino-las John Krol, asistuojant daugeliui vietinių ir svečių kunigų, atnašaus šv. Mišias, kurių metu giedos sol. Ma-rytė Bizinkauskaitė, sopra-nas, ir seselių kazimieriečių, atvykusių iš Villa Joseph Marie, Holland, Pa., choras, vadovaujamas seselės Jo-hannos. Kardinolas pasakys pamokslą.

Į liturgines iškilmes yra pakviestas vysk. V. Briz-gys, Philadelphia miesto ir Pensilvanijos vaistijos žymūs pareigūnai. Po pa-maldų katedros klebonijos patalpose komitetas aukš-tiems svečiams ir kunigams ruošia užkandžius. Specia-lioje audiencijoje kard. Krol bus įteiktas šv. Kazimiero sidabrinis medalis.

Komitetas kreipia ypatin-gą dėmesį, kad būtų pripil-dyta katedra, tad prašo vi-sus kolonijos ir plačių apy-linkių lietuvių kilmės žmo-nes minėtą šeštadienį rezervuoti iškilmes katedroje. Laukiama nemažai svečių iš Pensilvanijos angliaka-sių rajono.

Plačios apimties minėji-mas pareikalaus nemažai išlaidų. Dalį jų jau sudėjo parapijos ir kai kurios or-ganizacijos. Tačiau išlaidų padengimui dar neužtenka. Todėl komitetas apeliuoja į lietuvišką visuomenę, pra-šydamas finansinės pagal-bos. Norintieji aukoti, če-kius prašomi rašyti Com-mittee to Honor Saint Ca-simir ir juos siųsti išd. Alg.

Hartfordo "Berželio" šokėjai.

M. Banevičiaus nuotr.

HARTFORD

"BERŽELIO" METINIS KONCERTAS

Š. m. vasario 4 d., šv. An-driejaus parapijos salėje, New Britain, įvyko metinis Hartfordo "Berželio" tauti-nių šokių grupės koncertas-balius. Programą atliko 3 grupės šokėjų: vyresniųjų, jaunių ir vaikų, viso 52 šo-kėjai. Tai buvo puikiai iš-pildyta šokių, dainos ir de-klamacijos pynė.

Šokėjai, be pertraukos ir be pastebėtų klaidų, pašoko 14 tautinių šokių, pradedant "Suktiniu" ir baigiant "Či-

gonėliu", užpildydami visą salę ir sceną. Gerai sudaina-vo "Berželio" balsai ir jaut-riai padeklamavo Laima Ši-manskytė.

Baigus programą, Zina Dresliutė ir Linas Balsys pristatė, apdovanodami gė-lėmis: muzikos vadovą Al-fonsą Dziką, vadovės pava-duotojus: Joną Kodį, Lai-mą Simanskytę ir Saulių Dziką, ir daininikų vadovą Darių Venclauską. Daugiausiai plojimų susilaukė iš-kviesta "Berželio" vadovė Dalia Dzikienė už jos įdėtą darbą ir nenuilstamas pa-stangas.

L. Kapeckas

DAILUS ŠV. KAZIMIERO ŽENKLAI

Žymus mūsų tautodailės žinovas dail. Ant. Tamošai-tis nupiešė gražų šv. Kazi-miero ženkliuką. Jį išleido Lietuviškosios Skautų bė s Fondas, kaip prisidėjimą prie bendrų pastangų pa-minėti 500 m. šv. Kazimie-ro mirties sukaktį.

Ženklelis keturių spalvų, gražiai atliktas, atkreipia kiekvieno dėmesį, šv. Kazi-mieras, pieštas pagal liau-dies įprastą šventojo vaiz-davimą, laiko vienoje ran-koje kryžių, kitoje leliją. Fone lietuviška varpinė ir trobelė. Dešinėje žemai — tų laikų Vytis ir apačioje lietuviškas ir lotyniškas įrašas ir metai. Pačioj apa-čioj po ženkliuku smulkio-mis raidėmis — dailininko pavardė. Tai trečias ženk-las iš žymiųjų lietuvių dai-

lininkų pieštų ženklų seri-jos išleistas LS Fondo.

Ženkliukas gaunamas vi-sose vietovėse, kur tik yra lietuvių skautų pas LS Fon-do atstovus, arba pasiun-čiant savo vardu adresuotą voką su pašto ženklu ir pi-nigais (3 dol. už tris lape-lius mažiausias užsakymas) adresu: Aleksas Danasas, 29 Welles Ave., Dorchester, Mass. 02124.

Kviečiame įsigyti ženk-liukus ir juos lipinti ant vokų, kad ir kiti žinotų mus minint šv. Kazimiero 500 m. mirties sukaktį. (k. m.)

REGISTERED PHYSICAL THERAPISTS

Staff position with private non-pro-fit comprehensive out patient rehab center. Wide variety of patients. Facility located in Lafayette, La. Candidate must be graduate of approved school of Physical Therapy. Licensed or eligible to be licensed by the state of La. Excellent salary and benefits. Qualified applicants send resume to: Mrs. SHIRLEY DICKIE, Executive Director.

SOUTHWEST LOUISIANA REHABILITATION CENTER

P. O. BOX 4923
LAFAYETTE, LA. 70502
(2-11)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED PHYSICAL THERAPISTS

To work and live in a small congenial community and new modern 92 bed Regional Hospital. Must have current Oklahoma License. Hospital provides good pay, benefits, retirement. Great working conditions. Apply call or send resume: To ADMINISTRATOR
CUSHING REGIONAL
HOSPITAL
P. O. BOX 1409
1027 E. CHERRY ST.
CUSHING, OKLAHOMA 74023
(7-18)

1984 METŲ KELIONĖS LIETUVON

9-18 dienų kelionės, įskaitant 11 dienų Lietuvoje

SPECIALI 13 DIENŲ KELIONĖ SU 11 NAKČIŲ LIETUVOJE
(du pilni savaitgaliai su giminėmis ir draugais)

#314: kovo 14-26 \$1,199
FINNAIR via JFK

18 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

#710 B: liepos 10—27 \$1,999

#814 B: rugpjūčio 14-31 \$1,999

11 dienų Lietuvoje, 2 Maskvoj, 2 Leningrade, 2 Helsinky
FINNAIR via JFK

17 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA, LATVIJA IR VOKIETIJA

#508 B: gegužės 8-24 \$1,769

#612 B: birželio 12-28 \$1,899

#918 B: rugsėjo 18 - spalio 4 \$1,829

6 dienos Vilniuj, 4 Rygoj, 3 Varšuvoj, 1 Frankfurte
LUFTHANSA via JFK & Boston

13 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR ITALIJA

#429: balandžio 29 — gegužės 11 \$1,699

5 dienos Vilniuj, 5 Romoj, 2 Maskvoj
ALITALIA via JFK

12 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA

#508A: gegužės 8-19 \$1,379

#612A: birželio 12-23 \$1,649

#710: liepos 10-21 \$1,649

#807: rugpjūčio 7-18 \$1,649

#918A: rugsėjo 18 - 29 \$1,489

6 dienos Vilniuj, 3 Varšuvoj, 1 Frankfurte

LUFTHANSA via JFK & Boston

OBERAMMERGAU IR MIUNCHENAS (penkių dienų
ekstra kelionė) — \$439

12 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA

#507: gegužės 7 - 18 \$1,289

#604: birželio 4-15 \$1,639

#710A: liepos 10-21 \$1,639

#814A: rugpjūčio 14-25 \$1,639

#904: rugsėjo 4-15 \$1,639

#101: spalio 1-12 \$1,289

6 dienos Vilniuj, 2 Maskvoj, 2 Leningrade, 1 Helsinky

FINNAIR via JFK

11 DIENŲ — LIETUVA IR LENKIJA

#925: rugsėjo 25 - spalio 5 \$1,279

6 dienos Vilniuj, 3 Varšuvoj

ALITALIA via JFK

10 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA

#917: rugsėjo 17 - 26 \$1,259

6 dienos Vilniuj, 2 Helsinky

FINNAIR via JFK

9 DIENOS — LIETUVA IR SUOMIJA

#427: balandžio 27 - gegužės 5 \$1,129

#511: gegužės 11 - 19 \$1,229

6 dienos Vilniuj, 1 Helsinky

FINNAIR via JFK

Dėl brošiūrų ir išsamesnių informacijų kreipkitės į

Baltic Tours

293 Auburn St.

Newton, MA 02166, USA

Tel. (617) 965-8080 arba (617) 969-1190

• **PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS** prašo-
me kreiptis į **ČIPKUS
REALTY**, 31715 Vine St.,
Willowick, Ohio 44094. Tel.
943-0910.

PACKAGES TO POLAND

Only 50¢ per pound.
NO weight limits
Shipments every week.
Largest dealer in Ohio.
Since 1967

POLISH IMPORT CENTER
6301 Fleet Ave.
429-1010

ŠVEICARIJA

MIRĖ LIETUVIŲ BIČIULIS

1984 m. sausio 29 d. Berne (Šveicarijoje) mirė, sulaukęs 76 metų amžiaus, rašytojas Edzard Schaper, didelis lietuvių ir kitų baltų tautų bičiulis ir jų teisių gynėjas.

Gimęs 1908 m. tuo metu Prūsijai priklausiusiame Ostrove, Schaper po ilgesnį laiką trukusių klajonių dar Estijos laisvės laikais 1930

metais pastoviai apsigyveno tame krašte, kur tarytum surado naują tėvynę. Jis artimai susigyveno su Estija bei kitais Baltijos kraštais, įskaitant Suomiją. Jis dirbo spaudos darbu ir buvo United Press korespondentas. Tuo pat metu Schaper pradėjo rašytojo karjerą. Jis rašė vokiečių kalba.

Maskvos 1940 metais prieš Baltijos valstybes pavartotas smurtas privertė jį pasitraukti į Suomiją. Ten jis įstojo į suomių kariuomenę ir dalyvavo karo veiksmuose prieš maskvinius įsibrovėlius. Karo pabaigoje Schaperis atsidūrė Švedijoje, o iš ten 1947 m. atvyko į Šveicariją, kur pastoviai apsigyveno ir pasidarė jos pilietis. Fribourgo universitetas suteikė jam garbės doktoratą, o Brigo miestas, kur jis ilgesnį laiką gyveno, išrinko jį savo garbės piliečiu.

Šveicarijoje Schaperis pasireiškė kaip našus rašytojas. Daugelis jo pasirinktų temų paimta iš Baltijos tautų gyvenimo, keliuose veikaluose figūruoja kaip vaizduojamieji asmenys lietuviai. Jo literatūrinė veikla susilaukė šveicarų ir tarptautinių aukštų premijų.

Ypač savo buvimo šveica-

rijoje pirmaisiais metais E. Schaperis veikliai įsijungė į baltų tautų, ypač lietuvių, Maskvos pamintų teisių gynimą. Jis pakartotinai sukūrė radijui skirtus vaizdus, laikė paskaitas, skelbė spaudoje straipsnius ir t.t. Kai Schaperio vardas ėmė vis labiau garsėti, jo daugelio paskaitų tekstai paskelbti vienu metu žymiuose šveicarų, vokiečių ir austrų dienraščiuose. Baltų temomis išleista kelios paskaitos kaip atskiros brošiūros.

Vienu žodžiu rašytojas didžiai nusipelnė kaip lietuvių ir kitų baltų tautų varo garsintojas ir jų gynėjas Vakarų Europoje.

Paskutiniaisiais keleriais metais E. Schaperis pasirinko sostinę Berną kaip savo būstinę. Jis apsigyveno netoliese nuo mūsų tautiečio Dr. A. Geručio ir su juo neretai susitikinėjo. Iki pat

amžiaus pabaigos jis domėjosi lietuviškais reikalais.

• **Lietuviškų Melodijų Radijo Valandėlės** Detroite pakeistas transliavimo laikas. Dėl suvienodinimo pirmadienio ir trečiadienio transliavimo laiko, programos nuo š. m. vasario mėn. 27 d. bus perduodamos nuo 2 iki 3 val. po pietų. Penktadienio programų laikas lieka tas pats nuo 6 iki 7 val. vakaro, iš Tautybių Stoties WPON, AM banga 1460.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIS** apdraudos įstaigą. Skambinti **ZENONUI** (216) 531-2211 arba **SAULIUI** (216) 461-3500.

KASA LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA AKTYVAI 20,000,000 dolerių

KASOS VALANDOS:

MARQUETTE PARKE
2422 W. Marquette Rd.
Chicago, IL 60629
Tel. 737-2110

Pirm. 2—6
Treč. 2—6
Šešt. 10—12

CICERO
1445 So. 50th Ave.
Cicero, IL 60650
Tel. 656-2201

Antr. 3—6
Ketv. 3—6
Šešt. 10—12

MOKA:

9% už taupomąsias sąskaitas
Už 90 dienų, 6 mėn., 1 metų,
3 metų indėlius:

10% nuo \$500.00 iki \$19,500.00
10.5% nuo \$20,000.00 iki \$100,000.00
11% virš \$100,000.00
11% IRA

SKOLINA: tik savo nariams
žemesniais nuosimčiais ir
geresnėmis sąlygomis negu
bankai ar kitos finansinės
institucijos.

KIEKVIENA SĄSKAITA IKI \$100,000.00 APDRAUSTA
FEDERALINĖS VALDŽIOS.

OBERAMMERGAU 1984

11 dienų BAVARIJA, AUSTRIJA IR KALNAI

Kelionė A-1: gegužės 19-29 \$1,549
Aplankysime: Miuncheną, Spitzingsee, Zalcburgą,
Vieną, Insbruką ir Kristaus kančios vaidinimą
Oberammergau vietovėje.

10 dienų PILYS, KATEDROS IR REINAS

Kelionė B-2: birželio 30 — liepos 9 \$1,579
Keliasime: Reino upe per Ruedesheimą, Heidelbergą,
Viurcburgą, Niurnbergą, Rotenburgą, Zalcburgą,
Miuncheną į Kristaus kančios vaidinimą Oberammer-
gau vietovėje.

5 dienos ILGŲJŲ SAVAITGALIŲ KELIONĖS

Jei keliausite po Europą arba baigsite lietuvių išvyką
Frankfurte, galėsite pasinaudoti galimybe per tris
ilguosius savaitgalius vykti į Miuncheną ir Kristaus
kančios vaidinimą Oberammergau vietovėje.

Kelionė D-5: birželio 22-26; kelionė D-6:
liepos 20-24; kelionė D-7: rugpjūčio 17-21 \$439
Nakvosime dvi naktis Oberammergau ir
dvi naktis Miunchene.

Visos kelionės — "Lufthansa" lėktuvais iš JFK ir
Bostono. Kainos — JAV doleriais.

Dėl brošiūrų ir išsamesnių informacijų kreiptis į

Baltic Tours

293 Auburn St.

Newton, MA 02166, USA

Tel. (617) 965-8080 arba (617) 969-1190

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS

ALGIS MATAS

DALIA ŠIRVAITIS

PETRAS MATAS

ANTANAS KALVAITIS

PATRICIA SAJOVEC

JONAS DUNDURAS

HOWARD TURNER — Attorney

Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

Superior Savings ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

NAUJAS PATARNAVIMAS ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS ČEKIŲ SĄSKAITĄ

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5¼% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

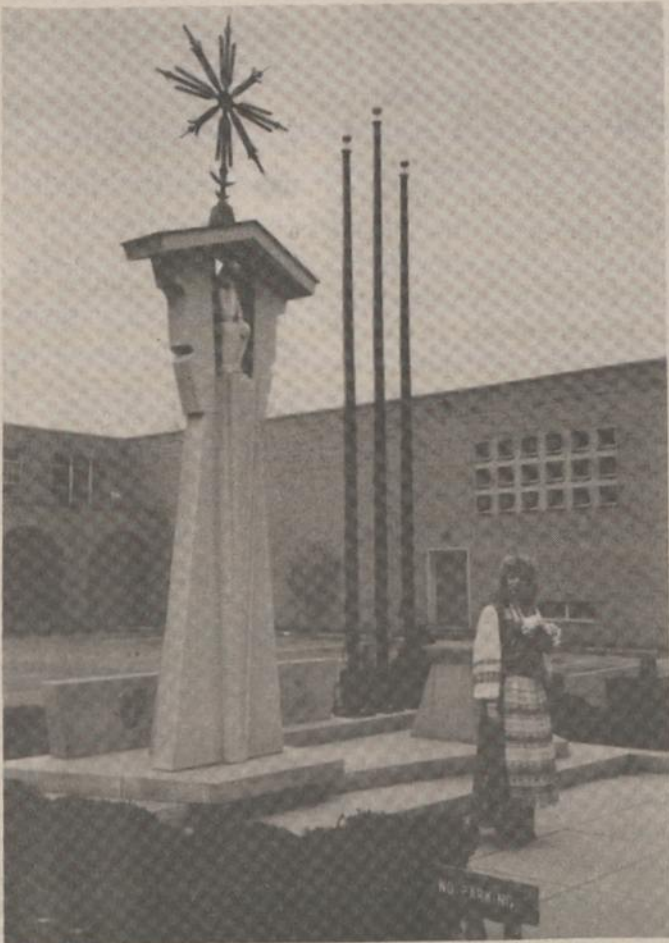
Telefonas: 481-3C08

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,

šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

Daina Mataitė kalba prie žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklo Vasario 16 proga.

ŠV. KAZIMIERO LITUANISTINĖ MOKYKLA ŠVENTĖ VASARIO 16

Sausio 11 d. atėjome į mokyklą, kaip kiekvieną šeštadienį. Bet ta diena buvo kitokia, nes mes ruošėmės švęsti Lietuvos nepriklausomybės šventę. Iš ryto dar repetavome, darėme nuotraukas. Paskui visų klasių mokiniai suėjo į salę. Mūsų mokyklos trispalvę vėliavą nešė XII skyriaus mokinys Tauras Bublys. Prie vėliavos ėjo 9 skyriaus mokinė Lilė Gelažytė ir 8 skyriaus mokinė Aida Bublytė. Toliau 12 skyriaus mokinė Daina Mataitė pasipuošusi tautiniais drabužiais nešė baltų gėlių puokštę, toliau klasėm ėjo mokiniai. Sustojome parapijos aikštėje prie paminklo. Čia Daina Mataitė padeklamavo Balio Gaidžiūno eilėraštį.

Bažnyčioje giedojome giesmes, kun. L. Zeremba, S. J. pasakė mums, ką reiškia ši šventė ir kalbėjo, kad

giedoti. Mes turim džiaugtis, kad galime tai daryti ir turime Lietuvos žmones mylėti, nes jie nėra laisvi, turim už juos pasimelsti.

Tikinčiųjų maldas skaitė klasių atstovai.

Po pamaldų grįžome į salę. Turėjome šventės programą.

Pradžioje buvo įnešta vėliava. 11 skyriaus mokinė Aukšė Bankaitytė kanklėmis paskambino "Lietuva brangi". Aukšė Bankaitytė taip pat buvo pranešėja. Lietuvos nepriklausomybės aktą perskaitė 12 skyriaus mokinys Saulius Banionis. Rąšinį "Vasario 16-ji ir jo reikšmė" skaitė 12 skyriaus mok. Darius Barzdukas. Savo kūrybą "Petras išėjo kovoti už Lietuvos laisvę", skaitė 12 skyriaus mokinė Nida Marcinkevičiūtė. Eilėraštį "Kunigaikščių tėvynei" deklamavo 11 skyriaus mok. Vija Bublytė. 3 sk. mokiniai išpildė "Malda", vaikų darželio sutartinai pasakė, kad myli Lietuvą — yra lietuviai, 1 sk. mok. deklamavo ir šoko ir 2 sk.

Lietuvos vaikai šiandien negali taip sueiti į bažnyčią ir

Lilė Gelažytė, Tauras Bublys ir Aida Bublytė po pamaldų išneša vėliavą, minint lituanistinei mokyklai Vasario 16.

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,

CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

mok. visi kartu deklamavo. 5 skyriaus mokiniai: Danutė Tallat-Kelpšaitė ir Audrius Lazdinis deklamavo "Toli už jūrų marių". Mergaičių oktetas padainavo: "Varpai suskambėjo", "Kankinėlis" ir "Šlama šilko vėjas". Mokyklos choras vadovaujamas mokyt. J. Kazėno padainavo keletą dainų.

Šventę baigėm Lietuvos himnu. Mokyklos direktorius pagyrė mokinius, kad gražiai pasiruošė ir išpildė programą, padėjo mokytojams, tėveliams ir svečiams. Priminė, kad mes privalome rūpintis Lietuvos reikalais.

Vija Bublytė

11 skyriaus mokinė

MIRĖ JOHN DERIGHTER-DERAITIS

Paskutinis iš lietuvių vyresniosios kartos politikų veikėjų John T. DeRichter (Jonas Deraitis) mirė vasario 20 Marymount ligoninėje. Savo namuose, vasario 19, valgydamas pietus su dukros šeima, staiga pradėjo dusti. Greitosios pagalbos nuvežtas į ligoninę, mirė sekančią dieną.

Jonas Deraitis gimė Anglijoje 1900 rugpiučio 28. 1905 metais šeima atsikėlė į JAV. 1920 jis pradėjo dirbti lietuvių namų ir paskolos banke (įstg. 1909), kurio vardas ilgainiui buvo pakeistas į Superior Savings & Loan Co. 1929 m. baigė Clevelando kolegiją ir stipriai įsijungė į vietos demokratų veiklą. 1936 m. išrinktas į Ohio valstijos seimą, buvo dar tris kartus perrinktas. 1943-1945 jis buvo Clevelando miesto tarybos sekretorius.

Mokėdamas lietuvių kalbą, daug padėjo II Pasaulinio karo ateiviams, juos įkurdamas, tarnyboms rekomenduodamas ar dokumentus su tvarkydamas. 1972 m. išeidamas į pensiją išrūpino lietuvių namų bendrovei palankiomis sąlygomis paskolą naujų namų statybai.

Jonas Deraitis drauge su kitais demokratais įsteigė Tautybių demokratų lygą (Cosmopolitan Democratic

League) ir buvo jos pirminku. Jis taip pat buvo lietuvių demokratų klubo steigėjas. Iki mirties aktyviai dalyvavo politiniame gyvenime. Nors ir buvo stiprus demokratų partijos ideologas, vis dėlto mokėjo atskirais atvejais pakilti virš partijos ir padėti tiems, kurie buvo dori politikai, kad ir ne demokratai.

Lietuvių kolonijoje velionis buvo populiarus ir mėgiamas, visada stengėsi kalbėti lietuviškai. Gimtosios kalbos išmoko iš savo tėvų Saliamono ir Marijos Deraičių. Velionio jaunesnioji sesuo Marė Muliolienė mirė 1972 metais. Gi vyresnioji sesuo 85-rių metų vienuolė Marie Vivian dar dalyvavo savo brolio Jono laidotuvėse, kurias gražiai sutvarkė laidotuvių direktoriai Jakubauskai (Jakubs Funeral Home).

Jonas Deraitis gyveno su savo dukterim Alycemae Rose. Kita duktė Margaret Fairbanks taip pat gyvena Clevelande. Velionis turėjo penkis vaikaičius ir keturis provaikaičius. Po religinių apeigų šv. Bazilijaus šventovėje, vasario 23 buvo palaidotas Visų šventųjų kapinėse, kur yra jo žmonos Susan ir sesers Marės Muliolienės kapai. (jst)

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ŽENONUI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 461-3500.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel: (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

ŠV. KAZIMIERO MINĖJIMAS

Nors nedidelė ir jau kitais metais švėsianti 90 metų sukaktį, Clevelando šv. Jurgio lietuvių parapija yra gyva ir judri. Ji kasmet surengia po 6 ar 7 kultūrinius renginius, puoselėdama lietuviybę, lietuvių kalbą ir tautinę kultūrą.

Šiomet kovo 4 d., sekmadienį, šv. Jurgio parapija minės Lietuvos Globėjo šv. Kazimiero 500 m. mirties sukaktį.

10:30 val. bus iškilmingos šventos mišios su specialiomis šventojo maldomis ir giesmėmis. Giedos parapijos choras, vadovaujamas Ryto Babicko. Prie vargonų Jūra Blynaitė.

11:45 val. parapijos salėje bus akademija-pietūs. Kviečiami dalyvauti visi Clevelando lietuviai. Pietų kaina 5 dol. asmeniui. Akademijoje paskaitą skaitys A. J. Kasulaitis. Bus ir meninė dalis, kuriai vadovauja rašytoja ir žurnalistė Aurelija Balašaitienė. (a)

• Edmundas ir Jadvyga Čapai, reikšdami užuojautą dėl a. a. Justino Miščiko mirties jo žmonai Marijai, kurie buvo jų sponseriais sudarant dokumentus pokario metais atvykti į JAV, vietoj gėlių ant jo kapo, atsiuntė 100 dol. auką Dirvai paremti, prisimindami, kad p. p. Miščikai buvo seni Dirvos rėmėjai.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

VISI LIETUVIAI MALONIAI KVIEČIAMSI Į ŠV. JURGIO LIETUVIŲ PARAPIJOS RUOŠIAMĄ ŠV. KAZIMIERO 500 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMĄ-PIETUS Š. M. KOVO MĖN. 4 D., SEKMADIENĮ.

10:30 val. iškilmingos šv. Mišios šv. Jurgio bažnyčioje. Gieda parapijos choras vadovaujamas muz. Ryto Babicko.

11:45 val. parapijos salėje pietūs ir akademija. Paskaitą skaitys Algirdas J. Kasulaitis. Speciali meninė programa paruošta Aurelijos Balašaitienės. Pietų kaina \$5.00 asmeniui.

Junkimės su pavergtos tėvynės ir viso pasaulio lietuviais maldoje į savo tautos Globėją šv. Kazimierą!

Buvę clevelandiečiai Justinas ir Marija Misčikai Floridoje.

MIRĖ JUSTINAS MISČIKAS

Po sunkios ir ilgos ligos Floridoje š. m. vasario 10 d. mirė Justinas Misčikas, sulaukęs 96 metų amžiaus.

Velionis, aktyvus senosios kartos veikėjas, clevelandiečiams gerai pažįstamas, nes su žmona Marija dalyvavo organizacinėje veikloje, ypač Amerikos Lietu-

vių Susivienijime, eidami įvairias pareigas.

Pokario metais daugeliui lietuvių parūpino globos dokumentus atvykti į šį kraštą.

Sulaukę senatvės, išsikėlė į Floridą, dažnai prisimindami Clevelandą ir maloniai pas save priimdami ten užklidusius clevelandiečius.

Paskutiniaisiais metais velionis sunkiai sirgo globojamas savo mielos žmonos Marijos ir dukters Rūtos.

Dirva joms reiškia nuosirdžių užuojautą.

• Šv. Kazimiero 500 metų sukakties minėjimas-pietūs šv. Jurgio parapijos salėje įvyks ne kovo 14 d., sekmadienį, kaip klaidingai paskelbta Dirvoje praeitame numeryje, bet šį sekmadienį, kovo 4 d. Atsiprašome dėl klaidos.

HOUSE FOR SALE

To settle Estate—Grove-wodd 4-5 bedrooms, fire place, much more. \$39,900. Call: 261-6821. (9-10)

HELP WANTED

Cleaning lady 1 day for week, Mayfield Hts. area. Call: 449-2304. (8-9)

JAUNIEJI LITERATŪROS PREMIJŲ LAIMETOJAI

Praėjusiais metais JAV LB Kultūros taryba buvo paskelbusi novelės ir poezijos konkursą jauniems lietuvių išeivijos rašytojams. Iki termino galo, gruodžio 31 d., buvo gauta viena novelė ir penkių autorių po penkis eilėraščius.

Vertinimo komisija, — Vacys Kavaliūnas, Dalia Staniškienė ir Juozas Stempužis, — savo 1984 m. sausio 29 d. posėdy nutarė:

Pirma. Novelės premijos neskirti.

Antra. Poezijos 500 dol. premiją skirti M. Sakalui, 23, tikrąja pavarde Sauliui Kubiliui, gyv. Romoje, Italijoje. Jo penkių eilėraščių

grupė, komisijos nuomone, "išsiskyrė gera kalba, nuosirdumu ir poetinių įvaizdžių originalumu".

JAV LB Kultūros taryba savo vasario 1 d. posėdy, pasiremdama Vertinimo komisijos rekomendacija, nutarė:

1. Antrąją poezijos premiją 300 dol. skirti Ritai Markelytei-Dagienei (slapyv. Rytas, 25) iš Beverly Shores, Ind.

2. Trečiąją poezijos premiją 100 dol. skirti Rimai Janinai Janulevičiūtei (slapyv. Spalė, 26) iš Čikagos, Ill.

Šių premijų mecenatas — Lietuvių Fondas.

JAV LB Kultūros taryba

INCOME TAX SERVICE

• FEDERAL • STATE
• MUNICIPAL

VINCAS URBAITIS
pasiruošęs Jums patar-nauti ir formas užpildyti. Pagal susitarimą — skambinkite tel. 442-9091.

(7-14)

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

"Amber Holidays"

1984 M. ESKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

BALANDŽIO 18 — \$1114.00	LIEPOS 9 — \$1618.00
GEGUŽĖS 9 — \$1114.00	LIEPOS 18 — \$1361.00
GEGUŽĖS 14 — \$1335.00	RUGPIŪČIO 1 — \$1361.00
GEGUŽĖS 30 — \$1361.00	RUGPIŪČIO 13 — \$1528.00
BIRŽELIO 11 — \$1315.00	RUGSĖJO 5 — \$1361.00
BIRŽELIO 18 — \$1528.00	RUGSĖJO 17 — \$1127.00
BIRŽELIO 20 — \$1361.00	RUGSĖJO 26 — \$1142.00
SPALIO 3 — \$1268.00	

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai — Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas.

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite 1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

* OHIO * WINNERS

THE WINNINGEST INSTANT LOTTERY GAME EVER!

I won the Academy Award.
But frankly, my dear, I don't
give a — darn! I'd rather
win this new Instant Lottery
game... OHIO WINNERS!

CLARK GABLE

Be an Ohio Winner.

Now you could become a famous Ohio winner, too. Just play OHIO WINNERS. The winningest Instant Lottery ever with 3 ways to win on every ticket. Win up to \$50,000 right away! Or the \$1 Million Grand Prize. Or win a \$10,000 Second-Chance Drawing in the Famous Ohioan Stub game.

Take a shot at it!
ANNIE OAKLEY

Winning tickets must be validated.

DIRVA

• Lietuvos Moterų Federacijos Waterburio klubas, per išd. Albiną Paliulienę Dirvai paremti atsiuntė 20 dol. Ačiū.

• Lietuvos Bendruomenės Worcesterio apyl. valdyba, atsidėkodama už kruopščiai patiekiamas iš viso pasaulio informacijas ir LB idėjos rėmimą, per valdybos narį spaudos reikalams Joną Baškį, Dirvai paremti atsiuntė 25 dol. Ačiū.

• Eugenijaus Kriaučeliūno vardo jaunimo premijų įteikimas įvyks š. m. kovo mėn. 10 d., šeštadienį, 6 val. vak. Jaunimo Centro kavinėje. Premijų laureatės — Gintų Damušytė ir Violeta Abariūtė. Meninę dalį at-

liks sesutės Kristina ir Regina Butkūnaitės iš Detroito. Po programos vaisės ir pabendraavimas. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti. Įėjimas neapmokamas.

JAU RUOŠIAMASI AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESUI

Amerikos Lietuvių Tarybos sudarytas centrinis komitetas ruošti Amerikos Lietuvių kongresui jau posėdžiauja, planuojamas kongreso eigą. Komitetui vadovauja pirm. Daina Danilevičiūtė - Dumbrienė, vicepirm. dr. Vladas Šimaitis, sekretorius inž. Grožvydas Lazauskas. Kongresas vyks Quality Inn Midway (buv. Cezars Inn), 5001 West 79th St., Chicagoje. 1984 m.

spalio 26 d. bus ALTO metinis suvažiavimas, o spalio 27 ir 28 d. kongresas. Jo tikslas — pademonstruoti lietuvių vieningumą kovoje dėl Lietuvos išlaisvinimo ir aptarti tuo reikalu suplanuotą akciją, reikalaujančią visuomenės įsijungimo ir paramos. Kongresas vyks šūkiu: Vieninga kova už Lietuvos laisvę. Kongrese dalyvaus Amerikos Lietuvių Tarybos nariai, centrinų ir bendrinių organizacijų atstovai vietinių draugijų klubų kuopų skyrių atstovai laikraščių ir radijo valandėlių atstovai o svečiais kviečiama visa patriotinė lietuvių visuomenė. Kalbėtojais numatyti VLIK pirm. dr. K. Bobelis, Lietuvos diplomatijos šefas dr. St. Baškis, Lietuvos atstovas prie Vatikano St. Lorzaitis.

ALTO POLITINIAI UŽMOJAI

Amerikos Lietuvių Taryba savo politinei veiklai puoselėti yra sudariusi Politinę komisiją, kurios pirm. yra dr. Jonas Valaitis, sekcijų vadovai Jonas Talandis — respublikonų ir Stanley Balzekas, Jr. — demokratų; jis taipgi yra antrasis komisijos pirmininkas; sekretorius — adv. Aleksandras Domanskis, nariai: Petras Bučas ir dr. Leonardas Šimutis.

Komisija seks JAV administracijos ir kongreso politiką, stebėdama iš Lietuvos laisvinimo reikalų pusės. Ji ruoš memorandumus, protestus ir kitus raštus. Suplanuota sudaryti atskiras respublikonų ir demokratų sekcijas, per kurias bus galima sėkmingiau kontaktuoti jų partijų pareigūnus. Bus stengiamasi paremti lietuvių, siekiančius politinių postų ir bus skatinami jaunesnės kartos lietuviai įsijungti į JAV politinę veiklą. Numatyta paruošti JAV administracijai memorandumą, liečiantį Pabaltijo valstybių nepriklausomybės atstatymą.

VASAROS TARNYBA WASHINGTONE

Jungtinis Pabaltiečių komitetas Washingtone ir šiemet priims internus vasaros darbui. Bus parinkta po vieną studentą iš lietuvių, estų ir latvių. Kiekvienas už vasaros darbą gaus 1,500 dol. atlyginimo ir dar kelionės išlaidas. Jie palaišys ryšį su JAV kongreso ir valdžios įstaigomis. Pirmą kartą mokantieji savo tautybės ir anglų kalbą, nejaunesni kaip 18 m. amžiaus, galintieji naudotis automobiliu būnant Washingtone. Pirmenybė studijuojantiems politinius mokslus, žurnalizmą, baltistiką ar einantiems mokslą apie Sovietus. Lietuvis studentas (ė), norįs šią vasarą pasidaruoti internu Wa-

shingtone, turi iki kovo 30 d. kreiptis į Amerikos Lietuvių Tarybą, 2606 West 63rd Street, Chicago, Ill. 60629; tel. (312) 778-6900.

• Rimantas Dirvonis, šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos vykdomasis vicepirmininkas, kooptuotas į PLB valdybą sporto ir specialiųjų projektų vicepirmi-

ninko pareigoms. R. Dirvonis jau daug metų aktyviai reiškiasi Akademinio skautų sąjūdžio, sportininkų ir LB gretose.

WANTED
REGISTERED PHYSICAL
THERAPIST
FOR SMALL NORTHEASTERN CALIFORNIA COMMUNITY AND A 59
BED CONVALESCENT FACILITY.
WRITE TO BOB KING
ADMINISTRATOR
BOX 997
ALTURAS, CALIFORNIA 95101
CALL COLLECT 916-233-3416
(9-18)

Mūsų mielam sponsoriui

A. A.

JUSTINUI MISČIKUI

mirus, jo žmonai MARIJAI ir dukrai RŪTAI

reiškiame nuoširdžią užuojautą

Edmundas ir Jadvyga
Č a p a i

A. A.

TADUI TALLAT-KELPSAI

mirus, dukrai VITAI MATUSAITIENEI su šeima ir seseriai dr. IRENAI GIEDRIKIE-NEI su vyru reiškiame nuoširdžią užuojautą

Stella ir Vytautas
A b r a i č i a i

A. A.

JUSTINUI MISČIKUI

mirus, jo žmonai MARIJAI ir dukrai RŪTAI

nuoširdžiausią užuojautą reiškia

Valė Barauskienė
su šeima

A. + A.

DR. MATUI MICKUI

mirus, jo žmoną STASĘ ir kitus artimuosius, skaudaus atsiskyrimo jausmo prislėgtus, atjaučiame ir liūdime

Elena ir Antanas
R ū k a i

A. A.

JUSTINUI MISČIKUI

mirus, žmonai MARIJAI ir dukrai RŪTAI

reiškiame nuoširdžią užuojautą

Stefa ir Vytautas
G e d g a u d a i

Po varginančios ligos šią žemišką kelionę užbaigus

VANDAI FEDERAVIČIENEI,

mūsų brangų draugą vyrą JURGĮ, dukrą INGRIDĄ ir sūnų VALTERĮ, mūsų mielus bičiulius seserį ADELĘ su vyru dr. VALENTINU SKIRGALUS, seserį HERTĄ su vyru RIČARDU SISKINUS ir jų šeimas bei artimuosius iš visos širdies užjaučiame ir jų širdgėlą kartu dalinamės

Julija ir Emilis
S i n k i a i

A. A.

JUSTINUI MISČIKUI

mirus, jo žmonai, buvusiai 14 SLA kuopos sekretorei, reiškiame nuoširdžią užuojautą

14 SLA kuopa
pirm. P. Šukys
vicepirm. Nora Braziulienė
protok. sekr. B. Bernotas
finansų sekr. Linas Jokūbaitis
įždininkas J. Stempužis
Iždo globėjai:
O. Jokūbaitienė
Z. Dučmanas
Korespondentas A. Plavičius